اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

سه‌شنبه • ۲۰ دی ۱۴۰۱ • ۱۷ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ • ۱۰ ژانویه ۲۰۲۳ • سال پنجم • شماره ۹۹۹ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

اصفهان نماد فرونشست زمین در ایران

محققان سازمان زمین‌شناسی، اصفهان را پرمخاطره‌ترین منطقه و نماد فرونشست کشور نام‌گذاری کرده‌اند. برخی شهروندان در مناطقی که شدت پیشرفت فرونشست بیشتر است، می‌گویند: شب‌ها که سکوت بیشتر است، صدای ترک خوردن دیوار را می‌شنویم. در مسیر رشد و توسعه شهرها و کشورهای مختلف، وجود چالش‌ها و بحران‌ها به‌عنوان امری بدیهی به حساب می‌آید...

۶

فرصت سرمایه‌گذاری در معدن و گاز افریقا

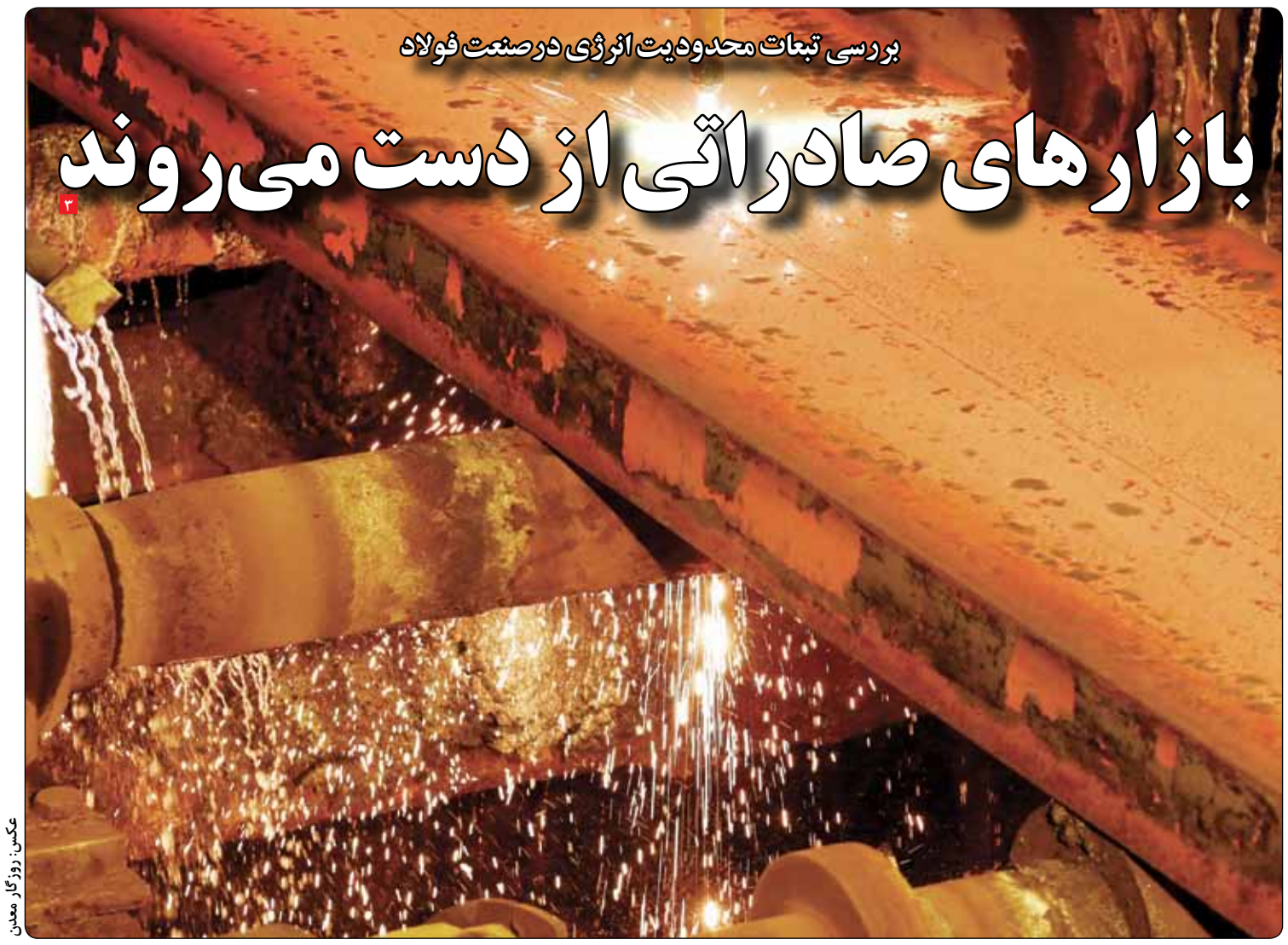
انتظار می‌رود بخش‌های معدن و گاز در سال ۲۰۲۳ سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی را به افریقا هدایت کنند. پس از یک سال ناامیدکننده ۲۰۲۲، به نظر می‌رسد سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در افریقا برای سال ۲۰۲۳ قوی به لطف برخی پروژه‌های سودآور معدن و گاز آماده شده است. انتظار می‌رود که جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) به افریقا در سال ۲۰۲۳ افزایش...

۵

بررسی تبعات محدودیت انرژی در صنعت فولاد

بازارهای صادراتی از دست می‌روند

۳

عکس: روزگار معدن

یادداشت‌ها

راه طولانی تا هوشمندسازی

۴

ضرورت اجرای مصوبات در بستری شفاف

۷

تیترهای روز

«کربن صفر» رویایی دست‌نیافتنی

مدت‌ها است که شنیدن اخبار آلودگی هوا دیگر، موردی، اتفاقی، فصلی یا محلی نیست. مدت‌ها است که پی‌درپی با این بحران دست‌به‌گریبان هستیم و هر روز بر شدت و وخامت آن افزوده می‌شود. شاید در پاییزی که پشت‌سر گذاشتیم، هیچ روزی نفسی سالم نکشیدیم و برف و باران زمستان...

۴

فروش توافقی کارساز است

در طول هفته‌های اخیر، بنا به بخشنامه جدید وزارت صنعت، معدن و تجارت، بازرگانان از خرید محصولات تولیدشده در زنجیره فولاد از طریق بورس کالا منع شده‌اند. باتوجه به آنکه درصد قابل‌توجهی از محصولات تولیدشده در زنجیره فولاد کشور بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود...

۷

سرمقاله

نسخه‌ای برابر برای معادن نابرابر

مصطفی مالداری
فعال معدنی

حداقل در ۲ سال گذشته کوچک‌ترین کاری که با وزارت یا سازمان صنعت، معدن و تجارت استان داشتیم منوط به تسویه حقوق دولتی بوده است. حتی معادنی هم که کار برای‌شان صرفه اقتصادی نداشت و درخواست تعطیلی می‌دادند، اول باید حقوق دولتی‌شان را تسویه می‌کردند تا درخواست تعطیلی‌شان موردقبول قرار می‌گرفت.

بنابراین با اطمینان بالا می‌توانم بگویم که در معادن کوچک و متوسط‌مقیاس نه می‌توان کاری انجام داد و نه دست باز است که تهاتر انجام شود. درحال‌حاضر دریافت سوخت هم منوط به تسویه حقوق دولتی است.

حقوق دولتی نباید ماه به ماه پرداخت شود، اما تحویل سوخت ماهانه است، بنابراین کارشناسان ادارات صنعت، معدن و تجارت شهرستان، زمان تحویل سوخت که به‌صورت ماهانه هم هست، بررسی می‌کنند. آیا بدهی حقوق دولتی وجود دارد یا خیر و اگر وجود داشت، معدندار را ملزم می‌کند که اول حقوق دولتی را پرداخت کند تا موضوع سوخت بررسی شود، البته باز هم این فقط برای معادن کوچک و متوسط است و برای معادن بزرگ سیستم فرق می‌کند و کمتر زورشان به این معادن می‌رسد.

اگر فسادی یا مشکلی وجود دارد، ممکن است در معادن بزرگ اتفاق بیفتد وگرنه در معادن خصوصی کوچک چه کاری می‌توان انجام داد؟

ادامه در صفحه ۲

معاون مالی و اقتصادی شرکت فولاد هرمزگان تصریح کرد

سودآوری حداکثری، در اولویت نخست

عملکرد شرکت‌های تولیدی علاوه بر تولید حداکثری و ثبت رکوردهای تولید، در راستای سودآوری و کاهش‌هزینه است و تولید به همراه سودآوری مانند دو بال یک پرنده است و تولیدکننده را به سرمنزل مقصود می‌رسانند. فولاد هرمزگان در دو سه سال اخیر توانست با اتخاذ تدابیری همچون تأمین مواد اولیه به‌صورت پایدار، تولید با حداکثر توان اسمی، کاهش هزینه‌ها، عرضه محصولات باکیفیت به بازارهای داخلی و صادراتی، کاهش متوسط عیوب تختال، بومی‌سازی و کاهش خریدهای خارجی و راندمان بالای خطوط تولید، به یکی از سودآورترین تولیدکنندگان فولاد در کشور تبدیل شود. به‌مناسبت یازدهمین سالگرد افتتاحیه شرکت گفت‌وگویی با مصطفی متقی، معاون مالی و اقتصادی انجام شده است که متن آن در ادامه می‌آید.

◉ در مورد عوامل تأثیرگذار بر سودسازی شرکت‌های فولادی توضیحاتی را بفرمایید.

از موارد تأثیرگذار بر سودسازی شرکت‌های فولادی می‌توان به قیمت جهانی شمش فولاد و نرخ ارز و افزایش نرخ حامل‌های انرژی و کمبود آن اشاره کرد که تأثیر مستقیمی بر میزان تولید و نرخ فروش و بهای تمام‌شده این شرکت‌ها خواهد داشت.

در شرکت فولاد هرمزگان مانند هر بنگاه اقتصادی دیگری سودآوری حداکثری، در اولویت نخست قرار دارد و در این راستا افزایش نرخ ارز به‌طور مستقیم برروی افزایش صادرات تأثیر بسزایی دارد و کل فروش و سودآوری را تحت تاثیر قرار می‌دهد. در این میان افزایش قیمت‌های حامل‌های انرژی بدون در نظر گرفتن استراتژی فروش صادراتی می‌تواند اکثر شرکت‌های فولادی را به زیان‌ده بودن تبدیل نماید که سازمان بورس می‌تواند در این زمینه آینده‌پژوهی کرده و گزارش‌های خاصی را در زمینه‌هایی همچون افزایش نرخ ارز و استراتژی فروش صادراتی، افزایش قیمت و کمبود حامل‌های انرژی و تأثیر مستقیم بر تولید و استهلاک تجهیزات تهیه کند.

◉ یکی از چالش‌هایی که تولیدکنندگان فولادی در این سال‌ها با آن روبرو هستند قطعی گاز در زمستان است. تحلیل شما در مورد اثرات سوء این مسئله بر اقتصاد کشور و تولیدکنندگان چیست؟

واحدهایی که در روند تولید از سوخت‌های زغال‌سنگ و یا کوره‌های قوس استفاده می‌کنند؛ کمتر از قطعی گاز تأثیر می‌پذیرند، ولی درمجموع باید توجه داشت که قطعی گاز برای صنعت فولاد یک چالش بزرگ به‌حساب می‌آید و قطعی گاز واحدها، روند تولید فولاد کشور را دچار آسیب‌های جدی می‌کند.

ایجاد مشکل برای تولید آهن اسفنجی و فولاد علاوه بر این‌که باعث به هم خوردن تعادل بازار داخلی و افزایش قیمت‌ها می‌شود، سبب مشکلات زیادی برای تعهدات فولادسازان می‌شود.

اگر مسئولین کشوری بتوانند مشکلات قطعی گاز صنایع را در فولاد مرتفع سازند، هم به ارزآوری کشور در این شرایط تحریم کمک به‌سزایی کرده‌اند و هم به اقتصاد کشور کمک شده است.

◉ در مورد چالش تأمین مالی شرکت‌های فولادسازی نظر خود را بیان کنید.

صنعت فولاد جزو صنایع پرهزینه و سرمایه‌بر به‌شمار می‌رود که در چرخه تولید نیازمند منابع مالی قابل‌توجه و کافی است. بهای سنگین مواد اولیه، طول دوره تولید و عرضه محصول و زمان لازم جهت واریز و برگشت بهای محصولات همگی از عوامل تأثیرگذار بر نیاز تولیدکننده فولاد به نقدینگی محسوب می‌شود.

روش‌های مختلفی ازجمله حمایت بانکی، حضور در بازار سرمایه، اوراق قرضه، السی داخلی و فروش سلف و... ازجمله روش‌هایی به‌شمار می‌روند که واحدهای فولادی از طریق آن‌ها می‌توانند گردش مالی خود را تأمین کنند. اما در این میان حمایت خود زنجیره فولاد به‌صورت مرحله‌به‌مرحله از صنایع پایین‌دست، می‌تواند بیش‌ازپیش به تأمین مالی واحدها در این زنجیره کمک کند.

یکی از پیشنهادات قبال ارائه این است که سازمان بورس اوراق‌بهادار، با ایجاد فرهنگ و بستر مناسب سهامداران (چه حقیقی و چه حقوقی) را ترغیب به عدم تقسیم سود بالا در مجامع نمایند و از شرکت‌ها در خصوص عدم تقسیم سود برنامه‌های توسعه بخواهند تا این حجم نقدینگی به پروسه سرمایه‌گذاری برگردد و به ارزش سهام شرکت‌ها اضافه شود.

◉ با توجه به تأکید بر تولید دانش‌بنیان در سال جاری، سرمایه‌گذاری در تکنولوژی‌های روز دنیا را تا چه حد برای شرکت‌هایی همچون شرکت فولاد هرمزگان ضروری می‌دانید؟

پایش مستمر محیط تکنولوژی از سوی سازمان‌ها امری حیاتی و اجتناب‌ناپذیر است و سازمان‌هایی موفق به تداوم فعالیت تجاری خود خواهند بود که بتوانند با ارزیابی مستمر محیط تکنولوژیک خارج از سازمان و به‌روزآوری تکنولوژی‌های موجود، همچنان در عرصه رقابت باقی‌مانده و رشد و بقای خود را تضمین کنند.

شرکت‌های فولادی مانند فولاد هرمزگان نیز از این قاعده مستثنی نبوده و برای حفظ قابلیت رقابت خود باید همواره با کمک دانشگاه‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان، محیط تکنولوژی حوزه خود را رصد و نسبت به به‌روزآوری آن برنامه‌ریزی و اقدام کنند.

سرمقاله

نسخه‌ای برابر برای معادن نابرابر

ادامه از صفحه اول

میزان حقوق دولتی موضوعی است که زمان دریافت پروانه بهره‌برداری مشخص می‌شود، یعنی در پروانه قید می‌شود که برداشت چقدر است، عیار ماده چیست، تناژ سالانه چقدر است و طبق این روال هر معدندار باید مبلغ مشخص‌شده را پرداخت کند. البته نمی‌دانم برای معادن بزرگ چه اتفاقی می‌افتد و چطور چنین بدهی‌های هزار میلیاردی به‌وجود می‌آید.

البته در مواردی بازار مواد معدنی هم در محاسبه حقوق دولتی تاثیر داشته است. چند سال پیش بازار سنگ‌آهن خوب نبود و خیلی از معدنکاران بدهی داشتند و نمی‌توانستند کار کنند. دولت هم بین دوراهی اینکه معدن را تعطیل یا اشتغال را حفظ کند، مجبور به انتخاب بود و به‌طورعمده تصمیم می‌گرفت که اشتغال حفظ شود و فرصت بدهد تا بدهی‌ها در موعد بعد پرداخت شود.

سازمان صنعت، معدن و تجارت با در نظر گرفتن اینکه در بازه زمانی خاصی کار کردن توجیه اقتصادی نداشته است، تصمیم گرفته است مجموعه‌ای با ۱۰۰۰نفر نیرو را به‌خاطر حقوق دولتی تعطیل نکند تا اشتغال حفظ شود، شاید علت افزایش معوقات حقوق دولتی این مورد بوده است. فعالیت من در حوزه کرومیت و منگنز است و در این حوزه حداقل در چند سال گذشته، نسبت به نرخ قبل نرخ ۴۰۰برابر شده است.

در سال‌های گذشته مبنای محاسبه حقوق دولتی را نرخ جهانی فروش کرومیت در نظر گرفتند و مبالغ بسیار بالایی اعلام شد که همین موضوع سبب تعطیلی تعدادی از معادن شد، زیرا بازار فروش ما ۴۰ تا ۵۰ درصد زیر نرخ جهانی است و بنابراین معدندار به این نتیجه می‌رسد که اگر قرار باشد این هزینه زیاد را برای حقوق دولتی پرداخت کند، کار کردن برایش مقرون به‌صرفه نخواهد بود.

در قانون معادن پیش‌بینی شده که مبنای محاسبه حقوق دولتی، درصدی از بهای فروش ماده معدنی سر معدن باشد. پیشنهاد من این است در مواقعی که بازار راکد یا کساد است و حتی گاهی فروش ماده معدنی صفر می‌شود، سازمان صنعت، معدن و تجارت قسمتی از سنگی را که معدندار استخراج کرده است، به‌ازای حقوق دولتی دریافت کند. یک مورد دیگر هم هست که در آن به معدنداران ظلم می‌شود و این است که حقوق دولتی واقعی معادن دریافت نمی‌شود. وقتی معدنداری اضافه برداشت دارد، هم حقوق دولتی و هم جریمه اضافه‌برداشت بیش از ۲۵ درصد را به‌طوردقیق محاسبه و دریافت می‌کنند و زمانی هم که معدندار نمی‌تواند استخراج کند و میزان برداشتش پایین‌تر از ظرفیت سالانه است یا بازار فروش ندارد، باز هم دولت حقوق کامل دولتی را که به‌عنوان ظرفیت اسمی روی پروانه بهره‌برداری ثبت‌شده دریافت می‌شود. اگر این عدد واقعی باشد و براساس استخراج محاسبه شود، بهتر است و دیگر معدندار هم هزینه اضافی پرداخت نمی‌کند. در روال محاسبه حقوق دولتی، هر معدنی مسئول فنی دارد که به‌صورت ماهانه گزارش استخراج را ثبت می‌کند. خود معدنکار هم باید در سامانه کاداستر تولید ماهانه‌اش را اعلام کند. کارشناسان وزارت صنعت، معدن و تجارت هم حداقل ۲ بار در سال بازدیدهای نظارتی دارند و می‌دانند از هر معدن چه تناژی برداشت می‌شود. به‌عنوان‌مثال منگنز از سال ۸۲ تا ۹۷ بازار خوبی نداشت و بیشتر معادن تعطیل شدند، اما سازمان صنعت، معدن و تجارت کماکان براساس عددی که روی پروانه بود، حقوق دولتی می‌گرفت یا معادن کرومیت در ۲ سال گذشته شرایط بسیار سختی داشتند و اصلا توجیه اقتصادی برای استخراج نبود، اما وزارتخانه آن عددی که روی پروانه بود را مبنا قرار می‌داد و حقوق دولتی دریافت می‌کرد. البته در بعضی از استان‌ها ۲۵درصد تخفیف اعمال می‌شد، اما در شرایطی که نمی‌توانستند سنگ استخراج‌شده را بفروشند، این تخفیف هم تاثیر چندانی نداشت. وقتی بازار جهانی خراب است یا تحریم‌ها اجازه نمی‌دهد که معدندار محصول خود را بفروشد یا صادر کند، دیگر دست معدنکار نیست. در این شرایط معدنکار بسیار متضرر می‌شود، زیرا هم سرمایه‌اش راکد شده و هم باید بدهی بیشتری به دولت بپردازد، به‌همین‌دلیل در بسیاری از مواقع معادن خوبی سلب صلاحیت شده و از بهره‌بردار گرفته شده است.

درحال‌حاضر سیستم‌های نظارتی کامل است. هم سایت هست که باید درآن ماه به ماه میزان فروش اعلام شود و هم باید فاکتورهای رسمی فروش در سایت ثبت شود. از طرف دیگر هم خود بهره‌بردار باید میزان فروش را اظهار کند و هم بازدیدهای نظارتی هم از معادن انجام می‌شود، پس الان خیلی راحت‌تر می‌توان براساس استخراج واقعی حقوق دولتی را دریافت کنند که به معادن هم کمک می‌شود. البته هنوز سیستمی که قرار بود برای محاسبه حقوق دولتی راه‌اندازی شود، به جایی نرسیده است و همچنان کارشناسان راجع به این موضوع اعمال‌نظر می‌کنند، شاید منظور از وزیر هم همین بوده است، چون محاسبات را اشخاص انجام می‌دهند و امکان دارد اعمال‌نظرهایی انجام گیرد، البته باز هم بعید است چون در پروانه‌ها، میزان عیار و برداشت مشخص است.

تامین مواد اولیه چالش اصلی صنعت آلومینیوم

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

فلز استراتژیک آلومینیوم، چه از نظر خواص و چه از نظر ارزش، پرکاربردترین فلز بعد از آهن به شمار می‌آید و تقریبا برای تمامی بخش‌های صنعت حائز اهمیت است. رشد روزافزون استفاده از این فلز در صنایع خودروسازی، ساختمان، ظروف و صنایع پیشرفته، از نقش فزاینده صنعت آلومینیوم در اقتصاد روز جهان حکایت دارد. خوشبختانه این صنعت در داخل کشور نیز طی سالیان اخیر با پیشرفت‌های قابل توجهی همراه شده است و تولیدکنندگان انواع محصولات آلومینیومی با وجود مشکلاتی از قبیل تحریم و نوسان نرخ مواد اولیه، توانسته‌اند با تکیه بر توان و دانش خود به مسیر توسعه ادامه دهند. در همین زمینه گفت‌وگوی فلزات آنلاین با رضا فرزانه، فعال صنعت آلومینیوم به شرح زیراست.

◉ ماده اولیه مورد نیاز شما چیست و با چه معضلاتی در این زمینه مواجه هستید؟

حدود ۹۶.۵ درصد ماده اولیه مورد نیاز ما، شمش آلومینیوم خالص است که از منابع داخلی و از طریق بورس کالای ایران تهیه می‌شود. همچنین حدود ۳ درصد منیزیم و حدود ۰.۲۵ درصد آمیژان کروم مورد نیاز را هم از طریق واردات تامین می‌کنیم. خوشبختانه در زمینه تامین شمش آلومینیوم خالص که داخلی است، مشکلی نداریم اما در واردات منیزیم و آمیژان کروم با مشکلات عمومی ثبت سفارش و تامین ارز روبه‌رو هستیم. البته در تامین شمش خالص، با مشکل تعیین نرخ مواجه هستیم؛ چراکه این قیمت، بیشتر از نرخ جهانی است که در اختیار رقبای ما در کشورهای همسایه قرار می‌گیرد و پریمیوم شمش آلومینیوم که از طریق بورس کالای تهران تامین می‌شود نیز حدود دو تا سه برابر پریمیوم شمش خالص است که در این کشورها تعیین می‌شود. این افزایش پریمیوم به علت نحوه محاسبه نرخ پایه در بورس کالای ایران است. ضمن اینکه عرضه شمش توسط تولیدکنندگان داخلی به میزان نیاز داخل نیست و به دنبال رقابت ایجاد شده در بورس، قیمت‌ها نیز افزایش پیدا می‌کند برای جلوگیری از این امر لازم است تجدیدنظری در محاسبه نرخ پایه معمول شود و صادرات شمش آلومینیوم تنها برای واردات پودر آلومینا مجاز و همچنین تنها از طریق مچینک افزون بر نیاز داخلی مشخص شود. ضمن اینکه این مقدار صادرات نیز باید از طریق بورس کالای ایران مجاز باشد.

◉ درحال‌حاضر تولیدکنندگان محصولات آلومینیومی با چه چالش‌هایی دست‌وپنجه نرم می‌کنند؟

اهم مشکلات تولیدکنندگان محصولات آلومینیومی در دو زمینه است. نرخ شمش خالص که بیش از نرخ جهانی به‌دست تولیدکننده می‌رسد و شرح آن به عرض رسید و دیگری در تنگنا بودن نقدینگی برای تامین سرمایه در گردش به خصوص برای تامین مواد اولیه (شمش آلومینیومی) است. طی سالیان گذشته، تورم در کشور همواره حدود ۳۰ درصد بوده و در چند سال اخیر، به حدود ۴۰ درصد رسیده است. این امر سبب شده است که همواره میزان مبلغ سرمایه در گردش مورد نیاز واحدها افزایش یابد و تقاضای تسهیلات از بانک‌ها برای تامین آن رشد پیدا کند اما در مقابل، افزایش منابع آنها از تسهیلات بانک‌ها بوده و سرمایه بانک‌ها به میزان ۱۸ درصد سود تسهیلات اعطایی است. بدین ترتیب سالانه به اندازه تفاوت تورم و این نرخ تسهیلات، ارزش روز سرمایه و منابع بانک‌ها کاهش پیدا می‌کند. همچنین به دنبال تفاوت فراوان نرخ بازگشت سپرده‌گذاری در بانک‌ها با سایر بازارها مانند ارز، سکه و املاک، تمایل به سپرده‌گذاری در بانک‌ها نه تنها افزایش نیافته بلکه افت پیدا کرده است. چراکه سپرده‌گذاران اغلب با دریافت سپرده خود از بانک‌ها، آنها را در سایر بازارها از قبیل ارز، سکه و املاک به کار برده‌اند و بدین ترتیب منابع بانک‌ها همواره به واسطه اختلاف سود تسهیلات و نرخ تورم افت پیدا کرده است و نتوانسته ارزش خود را حفظ کند تا بتواند جوابگوی متقاضیان قبلی تسهیلات خود باشند.

برای برون‌رفت از این معضل، دو راهکار به نظر می‌رسد. نخست، افزایش سود سپرده‌گذاری در بانک‌ها تا با توجه به ضریب کم ریسک آنها و سود دریافتی که در حدود تورم شود، هم‌زمان افزایش نرخ تسهیلات بانکی، که جوابگوی پرداخت سود پرداختی به سپرده‌گذاران باشد. این راهکار پس از مدتی کوتاه می‌تواند موجب کاهش نرخ تورم شود؛ چراکه بدین طریق نقدینگی سرگردان جذب بانک‌ها و در ادامه جذب تولید و افزایش آن می‌شود. دیگری، فروش اعتباری صنایع بالادست مانند فولاد، مس آلومینیوم و پتروشیمی به واحدهای صنایع پایین‌دستی در قالب «Lc» داخلی با نرخی برابر یا کمی کمتر از نرخ تسهیلات بانک‌ها است. اجرای هر دو راهکار، هم‌زمان موجب کاهش نرخ تورم و افزایش تولید در واحدهای تولیدی و در نتیجه کاهش نرخ بیکاری نیز خواهد شد و چون زمینه‌های دریافت بیشتر مالیات فراهم و در نتیجه کاهش کسری بودجه که خود موجب کاهش نرخ تورم است، خواهد شد.

◉ در صورت فعالیت در عرصه صادرات، با چه معضلاتی در این بخش روبه‌رو هستید و تحریم‌ها را به چه میزان تاثیرگذار می‌دانید؟

صادرات در کشور با ۲ چالش تحریم و رفع تعهد ارزی مواجه بوده که هر دو عامل در کاهش صادرات تاثیرگذار بوده است. اثر تحریم‌ها در کاهش اهداف و بازارهای صادراتی به واسطه نگرانی و ترس مشتریان بالقوه کالاهای ایرانی از تحریم و جریمه توسط استکبار جهانی است که امکان انتقال وجوه حاصل از صادرات را در قالب «Lc» یا نقدی از سایر نقاط به داخل کشور پرهزینه و مشکل کرده است. چالش دوم، اخذ تعهد ارزی از صادرکنندگان است که آنها را ملزم به ارائه ارز حاصل از صادرات خود در سامانه نیما با نرخ توافقی کرده است. چنانچه آنها ضمن مشکلات عدیده در راه انتقال ارز موفق به انتقال آن به داخل کشور شوند، مستلزم هزینه بالایی برای افراد خواهد بود و نمی‌توانند با نرخ توافقی، با واردکنندگان ارز خود را مبادله کنند زیرا نرخ ارز نیما دستوری است و با وجود ارزهای ارائه شده توسط شرکت‌های دولتی، کف آن مشخص است و امکان توافق با نرخ بالاتر که برای صادرکننده صرفه داشته باشد را ندارد و بر همین اساس صادرکننده منصرف از صادرات می‌شود.

برای برون‌رفت از این مشکلات با توجه به اینکه صادرات بخش خصوصی و تعاونی در حدود ۲۵ درصد صادرات کل کشور است، باید اخذ تعهد ارزی از صادرکننده بخش خصوصی و تعاونی لغو شود و صادرات توسط شرکت‌های تولیدی و تجاری صورت پذیرد و همچنین از صادرات توسط اشخاص حقیقی خودداری به عمل آید. با توجه به اینکه هدف از رفع تعهد ارزی، جلوگیری از خروج سرمایه و ورود ارز به کشور برای رفع نیازهای ارزی است، اگر صادرات تنها توسط اشخاص حقوقی انجام شود، در این صورت عملکرد شخص حقوقی مشخص بوده و توسط سازمان‌های ذی‌ربط قابل نظارت و پیگیری است. بنابراین صادرکننده می‌تواند با دور زدن تحریم‌ها نسبت به واردات نیازهای مواد اولیه و تجهیزات و قطعات شرکت‌های تولیدی اقدام کند و یا با توافق، ارز خود را به آنها واگذار کند. بدین ترتیب هزینه‌های نقل‌وانتقال وجه به داخل کشور کاهش پیدا خواهد کرد و ارز حاصل از صادرات صرف نیازهای کشور خواهد شد و بدین طریق از فرار سرمایه جلوگیری می‌شود؛ چراکه صادرکننده شخص حقوقی است و نمی‌تواند غیرشفاف عمل کند. باید توجه داشت که فرار سرمایه از شرکت با فروش املاک لاکچری و تبدیل آن به ارز به هر نرخ صورت می‌گیرد و سرمایه‌گذاری در خارج بدین صورت مقرون‌به‌صرفه است زیرا تورم انباشته در املاک تهران از سال ۱۳۵۵ تاکنون، رقمی در حدود ۲۰ هزار واحد است؛ در حالی که تورم انباشته برای دلار از سال ۱۳۵۵ تاکنون ۶ هزار واحد ارزیابی شده است. یعنی با فروش این املاک، دلار بیشتری به نرخ ثابت سال ۱۳۵۵نصیب مالک آن خواهد شد. علت این اتفاق، ملک‌داری بدون هزینه در این کشور است که سرمایه‌گذاری در املاک را نسبت به سایر بازارهای ارز، طلا، بورس و تولید جذاب‌تر کرده و لازم است برای جلوگیری از این اتفاق، مالیات بر ملک‌داری مانند سایر کشورهای پیشرفته تعیین و وصول شود.

کاهش تولید کارخانجات فولاد به دلیل کمبود گاز

مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت با اشاره به کمبود گاز برای کارخانجات تولیدکننده فولاد، بر ضرورت همکاری وزارت نفت در تأمین سوخت کارخانجات فولاد طبق وعده‌های داده شده قبلی، تأکید کرد.

به گزارش فارس، سیف‌اله امیری درباره آخرین وضعیت تولید فولاد و زنجیره محصولات این صنعت در کشور، اظهار کرد: کارخانجات تولیدکننده فولاد با مشکل تامین سوخت مواجه هستند و درحال‌حاضر بسیاری از کارخانجات تولیدی در این بخش به علت کمبود گاز، نیمه تعطیل شده‌اند.

مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت افزود: تامین گاز به یک معضل جدی برای تولیدکنندگان فولاد تبدیل شده است و در حالی که قرار بود روزانه ۴۰ میلیون مترمکعب گاز برای کارخانه‌های فولادی در نظر گرفته شود این میزان به ۱۵ میلیون مترمکعب کاهش یافت و اخیرا نیز طی نامه‌ای از سوی شرکت ملی گاز این میزان به ۱۰ میلیون مترمکعب کاهش یافته است.

وی با بیان اینکه براساس برنامه‌های وزارت نفت باید روزانه یک میلیارد و ۴۵۰ میلیون مترمکعب گاز در کشور تولید شود، گفت: این در حالی است که درحال‌حاضر روزانه ۸۵۰ میلیون مترمکعب گاز تولید می‌شود که بین ۵۵۰ تا ۶۵۰ میلیون مترمکعب آن صرف خانوار، حدود ۱۲۰ میلیون مترمکعب آن صرف نیروگاه‌ها و بقیه نیز صرف تولید می‌شود.

امیری اظهار کرد: با وجود اینکه تولید باید چرخ‌های اقتصادی کشور را به حرکت درآورد اما میزان گاز اختصاصی به آن مطابق نیاز واحدهای تولیدی نیست.

وی درباره وضعیت تولید زنجیره فولاد اظهار کرد: در کشور به اندازه کافی گندله و کنسانتره آهن وجود دارد و ۱۱ میلیون تن مازاد گندله در انبارها وجود دارد بنابراین کمبود گاز در صورتی که منجربه کاهش تولید این محصولات نیز شود فعلا به این بخش‌های تولیدی آسیبی نرسانده است.

امیری با بیان اینکه در تولید شمش فولادی نیز مشکلی نداریم، گفت: درخصوص میلگرد هم مازاد در کشور وجود دارد و مشکلی به‌وجود نیامده است اما کمبود گاز موجب کاهش تولید آهن اسفنجی شده است، بنابراین انتظار داریم تا وزارت نفت حداقل روزانه ۲۰ میلیون مترمکعب گاز در اختیار کارخانه‌های فولادی قرار دهد تا شرکت‌های تولیدکننده آهن اسفنجی بتوانند به تولید خود ادامه دهند.

وی درباره اثر کمبود گاز بر تولید و نوسان نرخ محصولات زنجیره فولاد، بیان کرد: علاوه بر کمبود گاز که بر میزان تولید اثرگذار است، جو روانی پیرامون نبود سوخت و نوسانات نرخ ارز نیز می‌تواند بر نوسانات نرخ در زنجیره محصولات فولادی تاثیرگذار باشد بنابراین وقتی این ۳ مورد کنار یکدیگر قرار گیرد افزایش نرخ را هم خواهیم داشت.

مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت درباره صادرات محصولات فولادی اظهار کرد: فعلا مشکلی در زمینه صادرات به وجود نیامده است اما قطعا اگر نتوانیم تولید کنیم در این زمینه ممکن است با کاهش صادرات مواجه شویم.

وی با بیان اینکه در ۳ سال گذشته با مشکل تامین گاز مواجه بوده‌ایم، گفت: سال گذشته با دستورات وزیر صمت از مسئله کمبود گاز برای کارخانجات فولادی و سیمانی به سلامت عبور کردیم، امسال نیز وزیر صمت دستوراتی را پیرامون تامین گاز و تولید محصولات فولادی داشت که متاسفانه وزارت نفت در تامین نیاز صنایع کم‌لطفی می‌کند.

وی درباره سرمایه‌گذاری در صنعت اظهار کرد: به عنوان مدیرکل صنایع معدنی وزارت صمت با توجه به سرمایه‌گذاری‌های انجام شده و جوازهای تاسیس صادر شده و همچنین شرایط انرژی کشور توصیه می‌کنم که سرمایه‌گذاران به جای سرمایه‌گذاری در بخش زنجیره فولاد به سمت سرمایه‌گذاری در تولید کالاهای مورد نیاز کشور که در آنها کمبود وجود دارد مانند فولادهای آلیاژی، فولاد ضد زنگ و فرو سیلیکو منگنز بروند.

اکتشاف ذخایر جدید سنگ‌آهن در ایران مرکزی

مدیرکل طرح و برنامه‌ریزی، سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور از اکتشافات جدید سنگ‌آهن در کشور خبرداد و گفت: اخیرا در بخش‌هایی از ایران مرکزی شامل استان‌های اصفهان، یزد، کرمان و سمنان سنگ‌آهن مورد پیمایش و اکتشافات اولیه قرار گرفته و ذخایر خوبی به دست آمده است.

به گزارش خبرگزاری صداوسیما، رضا جدیدی افزود: سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور از ابتدای دولت سیزدهم با اجرای طرح پایش ذخایر معدنی که از آن به عنوان ترازنامه منابع معدنی هم یاد می‌شود، برای تأمین مواد اولیه مورد نیاز صنایع کشور از جمله سنگ‌آهن، بررسی‌هایی در سال ۱۴۰۱ انجام شده است. وی ادامه داد: تقریبا حدود ۳ میلیارد و ۳۰۰ میلیون تن ذخایر قطعی سنگ‌آهن در کشور است و با توجه به اینکه سالیانه حدود ۱۰۰ میلیون تن مصرف سنگ‌آهن خام را در صنایع داریم تاکنون چندین‌بار اعلام کرده‌ایم که محدودیت جدی در میزان ذخایر سنگ‌آهن کشور داریم و سال‌های باقی‌مانده ذخایر موجودمان با همین روند اکتشاف فعلی تقریبا نزدیک به ۱۵ سال است که برای نیاز صنایع ما وضعیت مناسبی نیست. جدیدی گفت: بنابر این باید در یک برنامه‌ریزی منسجم و فشرده برای اکتشاف ذخایر جدید سنگ‌آهن و مواد حیاتی مورد نیاز صنایع در کشور اقدام شود. وی افزود: سازمان زمین‌شناسی اکنون در بخش‌هایی از استان قم، مرکزی، قزوین و اصفهان این طرح تحول را به اجرا درآورده است. جدیدی به دستاوردهای یکسال و نیم اجرای طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی اشاره کرد و گفت: ذخایر مناسبی از سنگ‌آهن در استان کردستان شناسایی کردیم که امیدواریم این دستاوردها که مراحل اولیه اکتشاف را دربرمی‌گیرد، موجب رفع نیاز برای صنایع کشور در حوزه سنگ‌آهن شود. وی در ادامه به برنامه‌های آتی این سازمان اشاره کرد و افزود: امیدواریم در سال‌های آینده سنگ‌آهن را از لحاظ ذخایر مگنتیتی بالا ببریم و در بحث سنگ‌های هماتیتی نیز باید به تکنولوژی فرآوری دست پیدا کنیم. جدیدی از ذخایر قابل توجه هماتیتی سنگ‌آهن در کشور خبر داد و گفت: البته این ذخایر در مقیاس جهانی، ذخایر بالایی نیست، اما در کشورمان به فرآوری نیاز دارد که سازمان زمین‌شناسی از طریق ژئوفیزیک هوایی که بحث اکتشاف ذخایر پنهان را دارد، به دنبال کشف ذخایر جدید معدنی است. وی از همکاری مشترک با صنایع فولادی در حوزه اکتشافات خبرداد و افزود: هم‌اکنون تفاهمنامه و قراردادهایی با صنایع فولادی در حوزه اکتشاف سنگ‌آهن داریم و نگاه ما مراحل اولیه اکتشاف است که دولت باید خطرپذیری اکتشاف بخش خصوصی را پایین بیاورد. مدیرکل طرح و برنامه‌ریزی، سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور ادامه داد: وقتی سازمان زمین‌شناسی وارد می‌شود با توجه به آن بکارگیری متدهای علمی مراحل شناسایی و پی‌جویی را انجام می‌دهیم، اینجا دولت‌ها وظایف حاکمیتی خودشان را انجام می‌دهند و با ورود به اکتشافات اولیه ریسک سرمایه‌گذاری را کاهش می‌دهند.

توسعه شایستگی‌ها در فولاد هرمزگان با اتخاذ استراتژی موثر

مدیر آموزش و توسعه منابع انسانی شرکت فولاد هرمزگان گفت: آموزش، توسعه و بهسازی کارکنان اقدامی کارآمد در جهت افزایش شایستگی‌های تمامی افراد در سطوح مختلف سازمان است.

به گزارش روابط‌عمومی فولاد هرمزگان، امین رنجبرفرد اظهار کرد: امروزه تنها با یادگیری مستمر و پایدار می‌توان با دگرگونی‌ها و پیشرفت‌های جامعه جدید سازگار و همراه شد. در این راستا، هرساله در شرکت فولاد هرمزگان، همسو و هماهنگ با بازنگری استراتژی‌های کلان شرکت، استراتژی‌های منابع انسانی نیز بازنگری می‌شود و اقدامات مؤثری مبتنی‌بر نیازها و انتظارات ذی‌نفعان و به‌منظور توسعه شایستگی‌های رهبران و کارکنان تدوین می‌شود.

وی، مأموریت واحد آموزش و توسعه منابع انسانی فولاد هرمزگان را به‌کارگیری رویکردهای نوین و انجام اقدامات ابتکاری کارآمد و استراتژیک دانست و اظهار کرد: این مأموریت با اقداماتی نظیر استقرار استاندارد ISO ۱۰۰۱۵، طراحی و استقرار نظام مدیریت عملکرد کارکنان، طراحی و استقرار نظام ارتباطات داخلی با کارکنان، ارتقای فرهنگ سازمانی از طریق جاری‌سازی کدهای اخلاقی و رفتاری مبتنی بر ارزش‌های سازمانی، تدوین برنامه توسعه فردی (IDP) و برنامه‌ریزی نظام جانشین‌پروری، عملیاتی می‌شود.

رنجبرفرد با بیان اینکه در سال ۱۴۰۱ با استقرار استاندارد ISO ۱۰۰۱۵ ویرایش ۲۰۱۹ در شرکت فولاد هرمزگان، مسیری برای ایجاد، پیاده‌سازی، نگهداری و بهبود سیستم‌های مدیریت شایستگی و توسعه کارکنان فراهم شده است افزود: بدیهی است که مدیریت و توسعه شایستگی و بهبود عملکرد کارکنان با یکدیگر مرتبط است و به سازمان‌ها در بهبود توانایی‌ها و رسیدن به نتایج مطلوب موردنظر کمک شایانی می‌کند.

به گفته مدیر آموزش و توسعه منابع انسانی شرکت فولاد هرمزگان، نیروی انسانی ارزنده‌ترین سرمایه سازمان به شمار می‌رود؛ ازاین‌رو واحد آموزش و توسعه منابع انسانی با پیاده‌سازی نظام مدیریت عملکرد کارکنان در ۴سال گذشته، توانسته است فرآیند ارتباط مؤثر و شفاف عملکردی و ارائه بازخورد مستمر میان کارکنان و مدیران مستقیم آنها را با هدف توسعه و بهبود عملکرد کارکنان در مسیر نیل به اهداف و مأموریت‌های سازمانی ایجاد کند. بی‌شک طراحی و استقرار نظام مدیریت عملکرد کارکنان دستاوردهای مهمی را برای شرکت به ارمغان می‌آورد که ازجمله آنها می‌توان به شناسایی دقیق نیازهای آموزشی، برنامه‌ریزی برای جانشین‌پروری، تدوین برنامه‌های توسعه فردی و بهبود عملکرد، شناسایی استعدادهای سازمانی، شناسایی شکاف شایستگی منتهی به عملکرد و... اشاره کرد. وی خاطرنشان کرد: برنامه‌ریزی جهت تدوین برنامه توسعه فردی کارکنان (سطوح مدیریتی و کارشناسان) از سال ۱۳۹۹ در دستورکار واحد آموزش و توسعه منابع انسانی قرار دارد که با الگوبرداری از رویکردهای مؤثر، نوین، کاربردی و مبتنی بر اصول مربی‌گری و بهره‌گیری از مربیان صاحب صلاحیت، در قالب فرآیندی مستمر و پایدار و به‌عنوان رویکرد و ابزاری کاملا شخصی‌سازی‌شده در حال انجام است.

رنجبرفرد اظهار امیدواری کرد همان‌گونه که تاکنون آموزش و توسعه پایدار و بی‌وقفه کارکنان و اهمیت یادگیری مستمر در فرهنگ سازمانی و ارزش‌های بنیادین شرکت فولاد هرمزگان، در قالب تمامی اقدامات آموزشی، توسعه‌ای، تحولی و استراتژیک، جزو عناصر و مولفه‌های حائزاهمیت بوده، در ادامه نیز عملکردهای سطح بالا و نتایج قابل‌دفاعی با منشأ توسعه عموم کارکنان را در شرکت فولاد هرمزگان شاهد باشیم.

روزگار معدن

صنایع معدنی

سه‌شنبه ۳
● ۲۰ دی ۱۴۰۱
● ۱۷ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴
● ۱۰ ژانویه ۲۰۲۳
● سال پنجم ● شماره ۹۹۹

بررسی تبعات محدودیت انرژی در صنعت فولاد

بازارهای صادراتی از دست می‌روند

گروه معدن

با افزایش سرما در روزهای پیش رو، احتمالا محدودیت‌ها برای صنایع فولادی و سیمانی افزایش پیدا می‌کند. این در حالی است که سهم بخش خانگی چندین برابر بخش صنعتی است که علاوه بر تولید، در اشتغالزایی و توسعه اجتماعی و فرهنگی هم موثر است. درواقع امروز به نوعی صنایعی‌ای همچون فولاد و سیمان به دلیل عدم فرهنگ‌سازی در مصرف خانگی، در حالت آماده باش قرار دارند تا تمهیدات لازم برای مقابله با این محدودیت‌ها را در دستور کار قرار دهند.

به گزارش «روزگار معدن»، تامین انرژی برای صنایع معدنی به ویژه صنعت فولاد و سیمان در سال‌های اخیر به یکی از بحران‌های جدی تبدیل شده است که پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد عدم توسعه میادین گازی می‌تواند این مشکل را به ابر چالش در صنعت دچار کند.

از سویی دیگر باید به این نکته توجه داشت که تکنولوژی صنعت فولاد کشور به غیر از دو مجموعه فولادی، بر پایه گاز و احیای مستقیم است. به همین دلیل کمبود گاز می‌تواند مشکل جدی برای این صنعت و همچنین صنعت سیمان به همراه داشته باشد.

البته صنعت سیمان می‌تواند از مازوت به جای گاز استفاده کند اما متاسفانه اثرات آن را در آلودگی هوا می‌توان مشاهده کرد.

حمید فرمانی رئیس انجمن سیمان درباره تعطیلی واحدهای سیمانی گفته است، ما هرگز اعلام نکردیم که کارخانجات سیمان تعطیل هستند، به نظر می‌رسد وزارت صمت دشمن فرضی درست کرده و با آن دشمن فرضی در حال جنگ است.

وی تصریح کرد: ما اعلام کردیم که گاز ۵۴ شرکت تولیدکننده سیمان به طور کامل قطع شده و اینکارخانجات با استفاده از مازوت در حال تولید هستند که موجب شده تولید اقتصادی نباشد کارخانجات با استفاده از مازوت در حال تولید هستند که موجب شده تولید اقتصادی نباشدو با هزینه‌های بیشتری سیمان تولید کنیم.

رئیس انجمن سیمان تاکید کرد: ما نگفتیم که تولید متوقف شده بلکه گفتیم گاز شرکت‌ها قطع شده و تولید در این شرکت‌ها با هزینه‌های بیشتری انجام می‌شود.

چندی پیش وزارت صمت اعلام کرده بود که انجمن سیمان به دنبال گران کردن نرخ است و به همین دلیل از تعطیلی واحدهای سیمانی خبر داده است. اما همانطور که اشاره شد گاز ۴۵ واحد سیمانی قطع شده است اما با تدابیر در نظر گرفته شده کمبودی در بازار وجود ندارد.

اما در صنعت فولاد نیز این محدودیت‌ها وجود دارد. موضوعی که می‌تواند میزان تولید و صادرات را تحت تاثیر قرار دهد.

آمارها منتشر شده نشان می‌دهد، با کاهش دمای کشور طی روزهای اخیر، مصرف گازطبیعی خانگی و تجاری به محدوده ۷۵٪ کل تولید رسیده و محدودیت‌های صنایع عمده کشور را افزایش داده است.

انتظار بر آن است که با تداوم سردتر شدن درجه حرارت نواحی شمالی، محدودیت‌های گاز صنایع تشدید و طی ۲ هفته آتی به اوج ۱۴۰۱ برسد. درنتیجه با افزایش دما می‌توان پیش‌بینی کرد محدودیت‌ها برای صنایع کاهش پیدا کند. آمار مصرف در روز ۱۷ دی ماه نشان می‌دهد، سهم صنعت فولاد ۲ درصد و سهم سیمان تنها ۱ درصد بوده است اما میزان سهم بخش خانگی در حدود ۷۵ درصد است.

نگاهی به این آمار نشان می‌دهد، درحال‌حاضر عدم مصرف صحیح در بخش خانگی توانسته مشکلات در بخش صنعت فولاد و سیمان را افزایش دهد. این در حالی است که صنعتی همچون فولاد در تابستان نیز گرفتار قطعی برق است و باید کمبود تولید در تابستان و زمستان را در ماه‌های دیگر جبران کند.

عکس: آیدا فریدی

▣ فرهنگ‌سازی برای مصرف خانگی الزامی است

مصرف ۷۵ درصد بخش خانگی در اوج سرما حاکی از آن است که این بخش نیازمند فرهنگ‌سازی و ایجاد الگوی صحیح مصرف است. در غیر این صورت بازتاب آن را در بخش صنعت باید مشاهده کرد که مشمول گاز سهمیه‌ای و قطعی گاز می‌شوند.

این موضوع تنها یک واحد صنعتی را تحت تاثیر قرار نمی‌دهد، بلکه تبعات جدی برای بخش اقتصادی و اجتماعی به همراه دارد.

بدون شک با قطعی گاز و محدودیت‌های اعمال شده در واحدهایی همچون واحدهای فولادی و سیمانی، عمده محصول تولید شده باید در بازار داخلی عرضه شود که این موضوع می‌تواند بر حجم صادرات هم اثرگذار باشد. در پی کاهش صادرات بی‌تردید درآمدهای ارزی مجموعه‌های فولادی کاهش پیدا می‌کند که در ۲ بخش می‌توان اثر آن را مشاهده کرد. در نخستین بخش با کاهش درآمدهای صادراتی، میزان سوددهی نیز تحت‌الشعاع قرار می‌گیرد و می‌تواند سهامداران را نسبت به آینده مجموعه نگران کند. البته در امسال و در ماه‌های اخیر با توجه به رشد ناگهانی نرخ ارز، این کاهش تا حدودی جبران می‌شود. اما موضوع دیگر می‌تواند اشتغالزایی باشد که در پی کاهش تولید به خطر می‌افتد. این در حالی است که اجرای طرح‌های توسعه‌ای در سال‌های اخیر توانسته میزان اشتغالزایی در صنعت فولاد را افزایش دهد. این تهدید می‌تواند علاوه تاثیری که در اقتصاد دارد در بعد اجتماعی نیز بر میزان افراد بیکار افزوده و آمار مهاجرت به شهرهای بزرگ را افزایش دهد.

از سویی دیگر همانطور که اشاره شد، افزایش درآمدهای صادراتی در سال‌های اخیر توانست تامین سرمایه ارزی پروژه‌ها را آسان تر از گذشته کرده و به اجرای آنها سرعت ببخشد اما حالا این کمبودها می‌تواند میزان آوردهای ارزی برای اجرای پروژه‌ها را با مشکل همراه کرده و سرعت آنها را کاهش دهد. در حالی که با کند شدن زمان اجرای پروژه‌ها میزان هزینه‌های اجرایی نیز با افزایش همراه می‌شود.

اما دلیل دیگری که باعث می‌شود بر کاهش مصرف در بخش خانگی تاکید شود تا میزان سهمیه صنعت افزایش پیدا کند، حضور مداوم صنعت فولاد در بازارهای صادراتی است.

مجموع صادرات فولاد ایران (فولاد میانی و محصولات فولادی) در ۶ ماهه نخست امسال، ۴میلیون و ۳۶۰ هزار تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، کاهش ۱۴.۸ درصدی را نشان می‌دهد که این کاهش به لحاظ وزنی معادل ۷۵۵ هزار تن است.

در ۶ ماهه نخست امسال، صادرات فولاد میانی کشور، ۲ میلیون و ۹۳۷ هزار تن بوده که کاهش ۱۶ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال قبل نشان می‌دهد.

از صادرات فولاد میانی، سهم صادرات بیلت و بلوم در ۶ ماهه نخست سال ۱۴۰۱، ۲ میلیون و ۱۹۳ هزار تن، و سهم صادرات اسلب، ۷۴۴ هزار تن بوده است.

در ۶ ماهه نخست امسال، صادرات اسلب کاهش ۳۶ درصدی را تجربه کرده است و صادرات بیلت و بلوم نیز ۶ درصد کاهش یافته است.

حال عدم جبران این موضوع می‌تواند خطری برای سهم فولاد ایران از بازارهای جهانی باشد، به خصوص در زمانی که کشورهای منطقه از جمله ترکیه برای دستیابی به سهم بیشتر میزان فعالیت خود را افزایش داده‌اند و در ۶ماهه اول که گوی سبقت را از ایران در بازار عراق ربودند.

تمامی این موارد ادله محکمی هستند که دولت فرهنگ‌سازی در مصرف خانگی را در دستور کار قرار دهد تا بتواند میزان گاز مورد نیاز برای صنایعی‌ای همچون فولاد را تامین کند.

متاسفانه در صورت عدم فرهنگ‌سازی و همچنین توسعه میادین گازی، تولید فولاد ایران گران خواهد شد و این موضوع بر توان رقابتی در بازار صادراتی اثر خواهد داشت.

این در حالی است که این صنعت دربحث تامین مواد اولیه یعنی سنگ‌آهن نیز با مشکلاتی مواجه است که در صورت عدم رسیدگی به موارد یاد شده صنعت فولاد از توجیه اقتصادی خارج می‌شود و این می‌تواند زنگ خطر برای سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته و حتی طرح‌هایی که در دست اجرا است را به صدا در بیاورد.

نکته مهم آن است که صنعت فولاد تنها ۲ سال تا تحقق چشم‌انداز ۱۴۰۴ فاصله دارد و بحران گازی می‌تواند تحقق این برنامه را تحت تاثیر قرار دهد.

عدم توسعه موازی در بخش‌های مرتبط با صنعت فولاد توانسته امروز چالشی جدی ایجاد کند که عدم رسیدگی به آن می‌تواند عمق آن را بیش از پیش کند.

صادرات محصولات «فولاد کویر» به ۱۷ کشور دنیا

مدیرعامل مجتمع فولاد کویر اظهارکرد: فولاد کویر هم در تأمین نیازهای صنعتی و ساختمانی کشور و هم در صادرات سهم بازار خوبی دارد و درحال‌حاضر این شرکت به ۱۷کشور دنیا صادرات دارد.

به گزارش چیلان، احمد خوروش در خصوص فعالیت‌های این مجموعه فولادی گفت: مجتمع فولاد کویر تولید خود را از سال ۱۳۸۶ آغاز کرده و این مجموعه تقریبا ۱۵ سال است که به تولید مقاطع فولادی می‌پردازد.

خوشبختانه درحال‌حاضر مجموعه فولاد کویر وضعیت مناسبی دارد و امیدواریم که در ماه‌های پیش‌رو نیز شاهد تحولات مثبتی در زنجیره‌های تولید این مجموعه باشیم.

خوروش تصریح کرد: فولاد کویر در راستای گسترش فعالیت‌های خویش، تولید فولاد SBQ را مدنظر قرار داده که بهره‌برداری از این طرح توسعه تا پایان سال ۱۴۰۲ محقق خواهد شد. فولاد کویر با اجرای این طرح جدید

به تولید سالیانه ۸۰۰ هزار تن بیلت و بلوم فولادی آلیاژی دست خواهد یافت.

مدیرعامل مجتمع فولاد کویر خاطرنشان ساخت: امیدواریم با توسعه و تولید فولاد SBQ بتوانیم بخش اعظمی از نیاز کشور به این نوع فولاد را برطرف کنیم. با توجه به سابقه شرکت فولاد کویر در تولید محصولات فولادی باکیفیت و حضور موفق این شرکت در بازارهای صادراتی و از سوی دیگر نیاز کشور به فولادهای SBQ با بهره‌برداری از این طرح، نه تنها گامی در جهت خودکفایی صنعت فولاد کشور برداشته می‌شود، بلکه صرفه‌جویی ارزی نیز به دنبال خواهد داشت.

مدیرعامل مجتمع فولاد کویر عنوان کرد: در وضعیت فعلی، تولیدکننده چیزی نزدیک به ۶۰ درصد فولاد طویل صنعتی کشور و ۴۰ درصد از فولادهای ساختمانی هستیم. از سویی دیگر، شرایط مناسبی نیز برای صادرات پیش آمده و درحال‌حاضر به حدود ۱۷ کشور دنیا صادرات داریم.

وی ادامه داد: مجتمع فولاد کویر در سال گذشته حدود ۶۰ تا ۶۵ درصد از تولید خود را صادر کرد. این شرکت بزرگ‌ترین تولیدکننده میلگرد شاخه و کلاف در کشور است و خصوصاً با سرمایه‌گذاری بزرگ در تولید کلاف‌های صنعتی، علاوه بر تأمین نیازهای صنایع کشور، ارزش‌افزوده بالایی ایجاد کرده است.

خوروش بیان کرد: در امسال به دلیل ابلاغیه وضع عوارض بر صادرات محصولات فولادی در ابتدای سال، توقف کوتاهی را در بخش صادرات داشتیم با این حال به یمن تلاش کارکنان، بازار صادرات ما دوباره رونق یافت و به حالت اولیه خود بازگشت.

احمد خوروش با استقبال از پیشنهاد تشکیل شورای آهن و فولاد گفت: با توجه به نیازی که در کل زنجیره آهن و فولاد احساس می‌شد، با هماهنگی تشکل‌ها قرار بر این شد که این زنجیره توسط یک شورا و به صورت واحد مدیریت شود.

راه‌اندازی شورای زنجیره آهن و فولاد می‌تواند منافع کل زنجیره را به صورت کامل و عادلانه برآورده سازد. امیدواریم در این شورا از افراد بزرگ و موثر زنجیره آهن و فولاد استفاده کنیم و اتفاقات مثبتی برای کل این زنجیره رقم بخورد.

نقص‌های یک مصوبه صادراتی

مدیرعامل شرکت گروه ملی صنعتی فولاد ایران با انتقاد از وضع قانون جدید در حوزه صادرات فولاد و صنایع معدنی گفت: اخیرا صادرات برای عموم آزاد شده است؛ به این ترتیب شرکت‌های تولیدی امکان سیاست‌گذاری در زمینه قیمت‌گذاری محصولات خود را ندارند و با رقابت‌های شدید قیمتی با شرکت‌های بازرگانی و اشخاص حقیقی روبه رو خواهند شد از طرفی این اشخاص هیچ تعهدی نسبت به بازگرداندن ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصاد کشور ندارند.

به گزارش چیلان، علی محمدی اظهار کرد: براساس این قانون جدید، بازرگانان می‌توانند فولاد را به نرخ بازار داخلی خریدار کنند و با نرخ پایین تر از نرخ صادراتی، آن را به فروش برسانند. مثلا فرض کنید نرخ هر تن میلگرد صادراتی ۵۲۰ دلاراست. بازرگان ۴۷۰ دلار خریداری می‌کند و به نرخ ۴۸۰ دلار صادر می‌کند؛ این درحالی است که اگر این قانون وضع نمی‌شد می‌توانستیم در بازار عراق ۵۲۰ دلار بفروشیم و یک بازارسازی خوبی را در بازارهای منطقه‌ای رقم بزنیم. این امر نه تنها به صنعت فولاد کشور آسیب می‌زند بلکه اعتبار ما را هم در کشورهای دیگر زیرسوال می‌برد. وی با اشاره به تبعات وضع قوانین خلق الساعه خاطرنشان کرد: در ابتدای سال که بازار صادراتی جذابی شکل گرفته بود، شاهد بودیم که با وضع عوارض صادراتی آسیبی جدی به بازارهای صادراتی فولاد ایران زده شد. صدور این بخشنامه در زمان نامناسب که نقطه طلایی صادرات فولاد بود، موجب شد روس‌ها با دامپینگ، بازارهای صادراتی ایران را تصاحب کنند؛ به طوری که درحال‌حاضر حتی شرکت‌های بزرگ فولادی حرف چندانی برای گفتن در بازارهای صادراتی ندارند و زمان طلایی صادرات فولاد ایران از دست رفت.

وی افزود: برای مثال اگر شرکت‌های بزرگ فولادساز قصد صادرات داشته باشند، نرخ صادرات محصولات‌شان در بازار داخل از بهای تمام شده یا نرخ داخلی کمتر خواهد بود که در نهایت منجر به دپوی محصولات در انبار و یا کاهش تولیدت می‌شود.

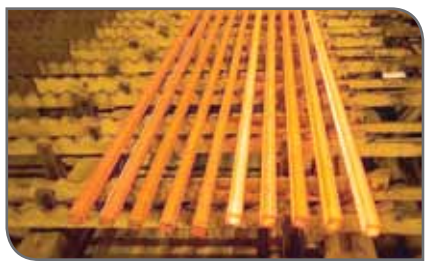
مدیرعامل شرکت گروه ملی صنعتی فولاد ایران در ادامه به چالش انرژی در صنعت فولاد اشاره کرد و گفت: متاسفانه سال گذشته و امسال، برق شرکت‌های فولادی قطع شد که این موضوع خطوط تولید را نشانه گرفت و در نهایت شرکت‌های بسیاری زیان ده شدند و اکنون با مشکلات عدیده‌ای روبه رو هستند.

وی با بیان این که صنعت فولاد کشور نقش پررنگی در ارزآوری دارد، پیشنهاد داد: اگر وزارت صمت و نیرو جلسه‌ای برای اعمال محدودیت‌های برقی برگزار می‌کنند، درنظرداشته باشند که فقط شرکت‌های فولادی قربانی کمبود برق نباشند و تمام صنایع نظیر پتروشیمی نیز به همان نسبت که برق مصرف می‌کنند باید محدودیت برای‌شان اعمال شود.

وی افزود: احتمال دارد در سال آینده با چالش‌های بیشتری در تامین برق صنایع مواجه شویم؛ به همین دلیل پیشنهاد می‌کنم بازه زمانی تامین برق طولانی شود، مثلا دربازه زمانی ۱۵ تا ۲۰ روز تعریف شود تا آسیب کمتری به خط تولید و تجهیزات خطوط تولید وارد شود.

محمدی درباره وضعیت تولید گروه ملی صنعتی فولاد ایران اظهارکرد: در آبان ماه موفق به تولید ۵۶۰۰۰ تن محصول شدیم که نسبت به میانگین سال گذشته حدود ۱۰۰ درصد رشد داشته است؛ البته تلاش می‌کنیم با همکاری نیروهای متخصص شرکت، برنامه تولید ۸۰ هزار تن محصول را در آذر ماه امسال محقق کنیم.

محمدی با بیان اینکه آینده کارگران شرکت ملی صنعتی فولاد ایران روشن است، گفت: ۳ هزار نفر نیروی متخصص و باغیرت در این شرکت مشغول به کار هستند که هیچ مشکل حقوق و دستمزدی ندارند و شرکت در تلاش است که با افزایش میزان تولید، امکان بیشتری برای رفاه کارگران و افزایش حقوق ایشان فراهم آورد.

وی تصریح کرد: گروه ملی از تیم باتجربه‌ای تشکیل شده و درحال‌حاضر نیز کارشناسان و مدیران سابق این شرکت در شرکت‌های فولادی دیگر مشغول به کارهستند و پروژه‌های زیادی را به سرانجام رسانده‌اند.

وی در پایان از شرکت هایی که شرکت گروه ملی صنعتی فولاد ایران را در تامین مالی همراهی کرده‌اند تشکر و قدردانی کرد و گفت: آینده خوبی در انتظار گروه ملی فولاد است و فعالان صنعت فولاد و زحمت‌کشان گروه ملی خبرهای خوبی را از این مجموعه بزرگ فولادی خواهند شنید.

روی خط خبر

پیشرفت فیزیکی واحد فولادسازی «فولادسفیددشت»

پیشرفت فیزیکی واحد فولادسازی سفیددشت چهارمحال و بختیاری به بیش از ۹۴ درصد رسید و این مجموعه در آستانه راه‌اندازی اولیه قرار گرفت.

به گزارش ایراسین، پیش‌بینی می‌شود با توجه به پیشرفت فیزیکی بیش از ۹۴ درصدی پروژه فولادسازی، نخستین قوس این پروژه، تا هفته نخست بهمن ماه امسال انجام پذیرد. سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شرکت فولاد مبارکه از سهامداران فولاد سفیددشت به شمار می‌روند.

بالغ بر ۸۸ درصد تولید فولاد صرف مصارف داخل شد

در مجموع ۸ ماه امسال، همگام با افزایش تولید فولاد، بخش قابل توجه (بیش از ۸۸درصد) تولیداقلام فولادی، صرف مصارف داخلی کشور شده و بخش کمتر آن وارد بازارهای خارج از کشور شده است.

به گزارش، براساس آماری که توسط انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در اختیار این خبرگزاری قرار گرفته، از ابتدای امسال تا پایان آبان ماه بالغ بر ۷۴ میلیون تن از انواع اقلام فولادی در کشور تولید شده است که از این میزان ۹میلیون و ۳۹۹ هزار تن صادر و باقی (بالغ بر ۶۶ میلیون تن) صرف مصارف داخلی شده است.

بر این اساس مصرف ظاهری فولاد کشور در این مدت نسبت به هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۰ که معادل ۵۵ هزار و ۴۰۳تن ثبت شده رشد ۱۶ درصدی داشته است.

طی هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۱، هشت میلیون و ۶۵۸ هزار تن مقاطع طویل فولادی تولید شده که ۶ میلیون و ۸۴۰ هزار تن در داخل مصرف شده که نسبت به مصرف ظاهری آن در مدت مشابه سال گذشته معادل ۵ میلیون و ۶۵۵ هزار تن، ۲۱ درصد بیشتر است.

پس از آن در مجموع ۶ میلیون و ۱۰۵ هزار تن از ۶ میلیون و ۸۶ هزار تن مقاطع تخت فولادی تولیدی در کشور ظرف هشت ماهه ۱۴۰۱، صرف مصارف داخلی شده است.

مصرف این مقاطع نسبت به مدت مشابه سال گذشته که ۵میلیون و ۵۰۵ هزار تن بوده، ۱۱ درصد بیشتر شده است.

از ابتدای امسال تا پایان آبان ماه، تولید محصولات فولادی ۱۴ میلیون و ۷۴۴ هزار تن ثبت شده که ۱۳ میلیون و ۱۵۹ هزار تن آن به مصرف داخلی اختصاص یافته است و بدین ترتیب نسبت به مصرف ظاهری آن در ۸ ماه نخست سال ۱۴۰۰ که ۱۱ میلیون و ۲۵۹ هزار تن بوده، ۱۷ درصد افزایش مصرف را رقم زده است.

از ۲۱ میلیون و ۱۳۶ هزار تن شمش فولاد (فولاد میانی) تولید شده در هشت ماه ۱۴۰۱ با رشد ۲۱ درصدی نسبت به مصرف آن در مدت مشابه سال گذشته (۱۳میلیون و ۷۳۳ هزار تن) به ۱۶ میلیون و ۵۷۰ هزار تن برای مصرف داخلی رسیده و بالغ بر چهار و نیم میلیون تن آن صادر شده است.

همچنین مصرف آهن‌اسفنجی در ۸ماهه امسال، ۲۳ درصد رشد کرده و از ۱۹ میلیون و ۲۴۱ هزار تن به ۲۳ میلیون و ۶۱۴ هزار تن رسیده است. در این مدت ۲۴ میلیون و ۱۵۷هزار تن آهن‌اسفنجی در کشور تولید شده که تنها حدود ۵۴۳ تن آن صادر شد.

یادداشت

راه طولانی تا هوشمندسازی

امین صفری
فعال معدن

امروزه اهمیت معدن برای همه از فعالان حوزه اقتصاد و معدن گرفته تا سطوح عالیه و مدیریت ارشد کشور روشن شده و همه می‌دانند معادن یکی از گره‌گشاترین منابع و دارایی‌های ما است که می‌تواند پیشران صنعت و رشد اقتصادی باشد و ابتدای زنجیره هر تغییر و تحولی است. کشور ما معدن‌خیز است و در چند سال اخیر، چه در بخش آهنی و پلی‌متال و چه از نظر تکنولوژی و نیروی انسانی، رشد قابل‌توجهی داشته و آمادگی و زیرساخت مناسبی برای این بخش ایجاد شده است، اما جایگاه کشور در حوزه معدن باتوجه به دارایی و منابعی که در اختیار داریم، چندان درخور نیست. باید توجه داشته باشیم که زمان، نقش تعیین‌کننده‌ای دارد، تکنولوژی به‌سرعت در حال رشد است و به‌تبع آن، ممکن است تغییراتی در جدول اهمیت مواد معدنی به‌وجود آید. به‌عبارت‌دیگر، ممکن است ارزش و اهمیت برخی منابع، که تا دیروز چندان موردتوجه نبودند، تغییر کند و این موضوع بستگی زیادی به تحولات تکنولوژی دارد. در نتیجه، استفاده سریع از منابع دارای ارزش، یکی از اصلی‌ترین نکات استراتژیک در بخش معدن است، اما به‌نظر می‌رسد که ما توجه چندانی به آن نداریم. مدل کاری ما در بخش معدن و صنایع معدنی، در خوش‌بینانه‌ترین شکل، مربوط به ۲۰ الی ۳۰ سال گذشته است. در بخش اکتشاف اصلا از روش‌های هوشمند یا تکنولوژی روز استفاده نمی‌کنیم. تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی، روش‌های ژئوفیزیک، حفاری‌های اکتشافی و ... به‌همان صورتی انجام می‌شود که نیم‌قرن پیش شرکت‌های روسی، آمریکایی و استرالیایی انجام می‌دادند، اما دنیا تغییر کرده و تکنولوژی پیش رفته است. روش‌های ژئوفیزیک و استفاده از داده‌های هوایی متحول شده و روش‌های تحلیل زمین‌شناسی و حفاری به‌روز شده، به‌عنوان‌مثال در حال حاضر دستگاه‌های حفاری ما به‌صورت بسیار ساده حفاری و مغزه‌گیری می‌کنند، به‌صورت دستی لگ (Lag) سنگ‌شناسی انجام می‌شود، بعد آنالیز انجام می‌گیرد و به‌این‌ترتیب کار به‌شکلی کامل سنتی پیش می‌رود، بنابراین راه زیادی تا هوشمندسازی داریم. امروزه دستگاه‌های جدید و پیشرفته‌ای ساخته شده است که همزمان با حفاری، لگ و آنالیز می‌کند و ظرف چند ساعت، نتایج مشخص می‌شود و می‌توان وارد مرحله طراحی و مدل کردن، شد. بخش استخراج هم با همین مشکلات دست به گریبان است. معادن مهم ما، که از نظر مالی، فنی و ذخیره از بزرگ‌ترین‌ها هستند و در دنیا حرفی برای گفتن دارند، هنوز به روش سنتی استخراج می‌کنند. در بخش صنایع معدنی هم اوضاع به همین منوال است. در زمینه سنگ‌آهن و فولاد، با اینکه مدعی هستیم صاحب تکنولوژی شده‌ایم و ساخت کارخانه‌ها را بومی کرده‌ایم، هنوز فرآیند طولانی تبدیل سنگ‌آهن به کنسانتره، گندله، آهن‌اسفنجی و در نهایت فولاد را در دستور کار داریم که بسیار انرژی‌بر است. از طرف دیگر، هنوز نمی‌توانیم از عمده ذخایر هماتیتی‌مان استفاده کنیم. اکتشاف، استخراج، فرآوری و آنالیز طلا بسیار ضعیف انجام می‌شود. درباره بسیاری دیگر از عناصر هم یا اصلا کاری نشده است یا گفته می‌شود ذخایرمان غنی نیست، به‌عنوان مثال، درباره ذخایر تنگستن، قلع یا بسیاری دیگر از عناصر نادر خاکی، در حالی که مشکل آنجا است که آزمایشگاه‌های قوی و مجهزی وجود ندارد و به‌همین دلیل نمی‌توان ذخایر موردنیاز را پیدا کرد. فقدان بانک اطلاعاتی ضعف بزرگ دیگری در این حوزه است. داده‌های سازمان‌های مختلف هنوز تجمیع نشده‌اند. سازمان انرژی اتمی برای خود داده‌هایی دارد، سازمان زمین‌شناسی برای خود و مردم و بخش خصوصی هم برای خودشان. سال‌ها است که قرار است بانک جامع اطلاعات معدنی ایجاد شود،اما هنوز عملیاتی نشده است. جدی‌ترین مشکل بخش معدن اکتشاف است و قوانین این بخش بازنگری اساسی نیاز دارد. در حال حاضر امکان واگذاری پهنه‌ها و محدوده‌های معدنی به شرکت‌های بزرگ یا کوچک بخش خصوصی یا بخش‌های بورسی وجود ندارد و بخش زیادی از محدوده‌ها در دست سازمان‌های مختلف از انرژی اتمی گرفته تا دیگر سازمان‌ها و نهادهای کشوری، قفل شده است. دومین مشکل بزرگ هوشمندسازی است و همان‌طور که گفته شد، فاصله ما با دنیا در این زمینه بسیار زیاد است و مشکل نهایی فقدان نیروی انسانی کارآمد است. به‌عبارت‌دیگر، تربیت و توانمندسازی نیروی انسانی، متناسب با رشد بخش معدن نبوده است و در این حوزه با کمبود متخصص و چالش آموزش روبه‌رو هستیم. در حال حاضر ما فاصله زیادی از دنیا گرفته‌ایم و ارتباطات بین‌المللی قطع است، پس باید از کارشناسان بزرگ این حوزه دعوت کنیم که به کشورمان سفر کنند، در همایش‌های معتبر حضور داشته باشیم و به‌تدریج این فاصله را کاهش دهیم.

در گزارش «روزگارمعدن» از بررسی مازوت‌سوزی صنایع مطرح شد

«کربن صفر» رویایی دست‌نیافتنی

عکس: روزگار معدن

گیتا جاودانی

مدت‌ها است که شنیدن اخبار آلودگی هوا دیگر، موردی، اتفاقی، فصلی یا محلی نیست. مدت‌ها است که پی‌درپی با این بحران دست‌به‌گریبان هستیم و هر روز بر شدت و وخامت آن افزوده می‌شود. شاید در پاییزی که پشت‌سر گذاشتیم، هیچ روزی نفسی سالم نکشیدیم و برف و باران زمستان هم نتوانست نفس تنگ شهرها را چاق کند. حتی گفته شد دیگر بارش هم درمان این درد نیست و تنها باید دست به دعا برداریم تا بادی بوزد و هوایی بیاورد. در این حال، مازوت‌سوزی در بسیاری از صنایع از جمله کارخانه‌های سیمان، شن، ماسه و... هم مزید بر علت شده و اتاق گازی غول‌آسا ایجاد کرده است. سوخت مازوت اولین و آخرین راهکاری است که هر سال برای تامین گازخانگی در فصل سرد سال اجرایی می‌شود. این درحالی است که ایران دارای دومین ذخایر گاز جهان است و باز برای تامین نیاز داخل در زمستان به کاهش مصرف گاز صنایع و نیروگاه‌ها روی می‌آورد. هرچند وزیر نفت معتقد است در تهران مصرف سوخت مازوت نداریم اما شواهد آلوگی هوا گویای عملکرد دیگری است. در گزارش امروز «روزگارمعدن»، عباس محمدی، کنشگر محیط‌زیست و انوشیروان دلیریان، کارشناس و فعال معدن از بایدها و نبایدها درباره وضعیت موجود و تجربه‌های جهانی متفاوت می‌گویند.

> شاید یکی از عمده‌ترین دلایل آن، این است که در شرایط سخت و دشوار اقتصادی کشور، مسئولان علاقه‌مند نیستند که محل کسب درآمد عده‌ای تعطیل شود و نارضایتی ایجاد کند، اما در این میان سلامت قربانی می‌شود

ته‌مانده تولید

عباس محمدی ـ کنشگر محیط‌زیست:

مازوت یا نفت کوره ته‌مانده تولید پالایشگاه‌ها است که در مراحل پالایش بعد از نفتا، بنزین و نفت سفید به‌دست می‌آید و چون سیاه‌رنگ است، نفت سیاه هم نامیده می‌شود. این ماده، که هیدروکربنی بسیار سنگین است، ارزان‌ترین سوخت به‌شمار می‌رود. قبل از تحریم‌ها بخش عمده‌ای از این ماده صادر می‌شد، اما پس از تحریم ۲ اتفاق افتاد؛ اول اینکه سوخت مازوت ایران ، مشتریان خارجی خود را از دست داد و دیگر اینکه موارد مصرف داخلی آن به‌عنوان مثال برای تولید قیر و...، به مرحله اشباع رسید و امکان مصرف داخلی آن‌هم به‌شدت پایین آمد.

مشکل ذخیره سازی

از سوی دیگر از آنجا که مخازن ذخیره مازوت، ظرفیت بسیار محدودی دارند، تصمیم برآن شد که از این ماده به‌عنوان سوخت نیروگاه‌های برق و برخی دیگر از صنایع مانند کارخانه‌ها تولید سیمان، شن و ماسه استفاده شود.

تقابل صادرات و مصرف داخل

از سوی دیگر، گاز را هم به‌خاطر تحریم‌ها نمی‌توانیم به حداکثر ظرفیت تولید برسانیم، اما براساس قراردادهایی که از قبل داشته‌ایم، باید همچنان به کشورهای همجوار گاز صادر یا به‌صورت سوآپ مبادله کنیم، یعنی گاز را از کشوری مانند ترکمنستان، برای تامین نیاز استان‌هایی مانند گلستان و... بگیریم و از جنوب، گاز کشور خودمان را به‌جای ترکمنستان صادر کنیم. اما همان‌طور که گفته شد، تولید گاز کشور به‌واسطه تحریم‌ها کاهش پیدا کرده، اما نمی‌توان تعهدات صادرات یا سوآپ گاز به کشورهای طرف قرارداد را متوقف کرد، در نتیجه در فصل سرما که مصرف گاز بالا می‌رود، برخی کارخانه‌ها و نیروگاه‌ها برای تامین سوخت موردنیاز از مازوت استفاده می‌کنند.

پانوشت فهرست

اما تکلیف محیط‌زیست و حفاظت از آن چه می‌شود؟ لازم به یادآوری نیست که در سراسر دنیا مسئله حفاظت از محیط‌زیست کره زمین در پانوشت اولویت‌های‌بندی سیاستمداران قرار دارد. شاهد مثال اینکه هنوز کشورهای پیشرفته در راس تولیدکنندگان آلاینده‌های محیط‌زیستی قرار دارند که از آن جمله می‌توان به امریکا، چین، استرالیا، ژاپن و حتی آلمان اشاره کرد. البته ایران هم جزو یکی از تولیدکنندگان بزرگ گازهای گلخانه‌ای به‌شمار می‌رود و در زمینه کاهش تولید کربن کارنامه ضعیفی دارد.

بیانیه تهران ۷۴

نخستین زنگ خطر جدی درباره آلودگی هوای تهران در سال ۱۳۷۴ به‌صدا درآمد. در آن سال نزدیک به ۱۰۰ نفر از کارشناسان محیط‌زیست، بیانیه‌ای به نام «هوای تهران ۷۴» منتشر کردند. در این بیانیه برای نخستین‌بار، درباره آلودگی هوای پایتخت اظهار نگرانی شده و آن را بحرانی ملی معرفی کرده که برای مقابله با آن، عزمی ملی لازم است. در این متن، بر آثار بهداشتی و بیماری‌زایی آلودگی هوا تاکید شده بود و امضاکنندگان کوشیده بودند، بر این موضوع پافشاری کنند که یکی از علل اپیدمی بیماری‌هایی همچون افسردگی، اضطراب و انواع ناراحتی‌های تنفسی در تهران، آلودگی هوا است و این پدیده را باید از جمله عوامل قابل‌توجه مرگ‌ومیر در تهران به‌شمار آورد. در بخش دیگری از این بیانیه، راهکارهایی برای حل این معضل ارائه داده شده بود، اما از آن زمان، بیش از ۳۰ سال می‌گذرد و هنوز هیچ‌یک از آن راهکارها نه‌تنها در تهران، که در هیچ‌کدام از شهرهای بزرگ اجرایی نشده است. به‌علاوه، در این مدت شهرستان‌ها هم به این قافله پیوسته‌اند و امروز در شهرهای کوچک هم شاهد شرایطی بسیار غیرعادی هستیم و جزیره‌هایی بی‌نهایت آلوده‌ای را می‌بینیم که ثابت می‌کند تا امروز اراده‌ای برای حل مشکل آلودگی هوا وجود نداشته است.

تعطیلی در کار نیست

براساس اخبار نیروگاه‌های تولید برق، کارخانه‌های شن و ماسه، سیمان، کارگاه‌های فرآوری و... که اطراف شهرها وجود دارند؛ مازوت و سوخت‌های آلاینده دیگری می‌سوزانند، اما برخلاف سال‌های گذشته که حداقل در زمان اوج بحران آلودگی، فعالیت این مجموعه‌ها متوقف می‌شد، امسال، تا همین چند روز پیش، واکنشی نسبت به آنها نشان داده نشد. شاید یکی از عمده‌ترین دلایل این است که در شرایط سخت و دشوار اقتصادی کشور، برخی مسئولان علاقه‌مند نیستند که محل کسب درآمد عده‌ای تعطیل شود که در مقابل با ادامه روند، سلامت افراد جامعه قربانی می‌شود.

مصرف خانگی

درباره مصرف گاز خانگی هم گفته می‌شود، کشور ۸۵ میلیون نفری ما به‌اندازه چین با بیش از یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون نفر گاز مصرف می‌کند، اما گفته نمی‌شود که بیشتر رادیاتورها و موتورخانه‌های واحدهای مسکونی با تکنولوژی‌های بسیار قدیمی و از رده خارج کار می‌کنند که مصرف آنها چندبرابر موتورخانه‌های جدید یا پکیج است.

اگر تعویض موتورخانه‌های قدیمی الزامی شود، هزینه بسیار بالایی دارد و برای بسیاری از مردم امکان‌پذیر نیست و به‌طبع نارضایتی ایجاد می‌کند، بنابراین دولت به‌ناچار از این مشکل هم چشم‌پوشی می‌کند.

جاده‌ای به‌سوی تباهی

انوشیروان دلیریان ـ کارشناس و فعال معدن:

از دهه ۱۹۷۰ و با افزایش شیب رشد جمعیت در کره زمین، استفاده از منابع زیرزمینی برای تامین مایحتاج بشر افزایش پیدا کرد و کلید آغاز به‌خطر افتادن شرایط حیات در کره زمین برای انواع و اقسام گونه‌های گیاهی و جانوری از آن به بعد کلید خورد و به‌موازات آن مباحثی مبنی بر اینکه باید به اکوسیستم سیاره‌مان توجه داشته باشیم، کم‌کم مطرح شد. در طول بیش از سی‌وچند سال، مباحثی جسته‌وگریخته از سوی تشکل‌های زیست‌محیطی در جای‌جای دنیا مطرح شد، تا اینکه در سال ۲۰۰۵ و براساس گزارش‌هایی که از فعالان و سازمان‌های دخیل در مسائل زیست‌محیطی گرفته شد، فرآیند گرم شدن کره زمین بیش‌ازپیش خودنمایی کرد و با آب شدن یخ‌های ۲ قطب، فاجعه برای تصمیم‌گیران ملموس‌تر شد. بشر با بررسی‌های سیستماتیک و علمی به این نتیجه رسید که با دست خود توازن و تعادلی که ضامن بقای سیاره زمین است، بر هم زده است که می‌تواند هم خودش و هم سایر گونه‌های زنده را به‌سوی نابودی سوق دهد و همه این عوامل دست‌به‌دست هم داد و به معاهده ۲۰۱۵ اقلیمی پاریس منجر شد.

ظرف شکسته

اما دستاورد کشور ما برای مقابله با بحران چه بوده است؟ اگر بگوییم کشورمان در زمینه کاهش کربن در فعالیت‌های تولیدی و صنعتی هیچ دستاوردی نداشته است، سیاه‌نمایی است و اگر بگوییم اقدامی انجام داده، اثر و نشانه‌ای وجود ندارد که برای اثبات ادعای خود ارائه دهیم. فرآیند کربن خنثی یا کربن صفر بر کاهش گازهای دی‌اکسید کربن، متان و اکسیدنیتروژن تاکید دارد و بررسی‌ها نشان داده است که سهم کشورها در تولید این گازها با توجه به میزان جی‌دی‌پی آنها کم و زیاد می‌شود.

سهم صنایع در آلایندگی

چیزی نزدیک به ۶۰ درصد دی‌اکسیدکربن آلاینده جو، ناشی از فعالیت صنایع مرتبط با تولید برق است و چیزی حدود ۷۹ تا ۸۰ درصد تولید دی‌اکسید نیتروژن، که آن‌هم یکی از گازهای آسیب‌زای گلخانه‌ای است، از بخش کشاورزی نشأت می‌گیرد. البته همان‌طور که اشاره شد، کشور ما در زمینه کاهش انتشار کربن اقداماتی انجام داده، اما مثل این است که بخواهیم ظرفی را که شکسته، پر از آب کنیم. کار انجام می‌شود، اما از سرعت تخریب عقب است و در نهایت ظرف خالی می‌شود. کار ما هم در زمینه کربن صفر و کربن‌زدایی و کربن خنثی نسبت به میزان تولید گازهای گلخانه‌ای صنایع و سرزمین ما، بسیار ناچیز است.

سهم ایران در تولید گازهای گلخانه‌ای

براساس آماری که سازمان ملل منتشر کرده، ۲ درصد گازهای گلخانه‌ای تولیدشده در جو زمین، حاصل فعالیت‌هایی است که در ایران اتفاق می‌افتد، بنابراین باید اقدامات ما در حد و اندازه‌ای باشد که بتوانیم این میزان را به‌سمت صفر میل دهیم. در بدنه اصلی صنعت، به‌ویژه صنعت برق سوخت مصرفی بسیار زیاد است که تاثیرات منفی فزاینده‌ای بر جو و اتمسفر دارند و باید فکری اساسی برای آن کرد. با توجه به روند طی شده و موارد یاد شده، شاید برای هرگونه اقدامی کمی دیر باشد، اما به هر حال در برنامه هفتم توسعه، به این موضوع بیشتر پرداخته شده و جای آن دارد که با اراده‌ای قوی‌تر برای تحقق این اهداف تلاش شود.

روابط، حسنه نیست

به‌طورقطع تحریم‌ها روی اجرای طرح‌های کربن‌زدایی تاثیرگذار است. در واقع باید اعتراف کرد که بخش معدن در فرآیندهای تخریب، استفاده از ماشین‌آلات بزرگ‌مقیاس برای استخراج، استحصال و فرآوری، رابطه چندان حسنه‌ای با محیط‌زیست ندارد. هرچند ایران کشوری معدنی است، اما در استخراج و فرآوری از روش‌های مستهلک و دانش قدیمی استفاده می‌کند که بخش اعظم آن به‌واسطه تحریم‌ها است. به‌این‌ترتیب، ماشین‌آلات مورداستفاده در بخش معدن دستگاه‌هایی فرسوده با متوسط عمر بین ۱۵ تا ۲۵ سال در تیپ‌های مختلف و در موضوعات محیط‌زیستی و تولید گاز دی‌اکسیدکربن و آلایندگی تاثیرگذار هستند و اگر فکری به حال آن نکنیم، بخش معدن و صنعت ما به‌شدت آسیب‌زا خواهند شد و به‌این‌ترتیب، شاید رسیدن به کربن خنثی یا صفر رویایی دست‌نیافتنی باشد.

انرژی خورشیدی جایگزین برق صنعتی

براساس اطلاعات تولید برق صنعتی انرژی‌بر و در صدر تولیدکنندگان آلاینده‌های زیست‌محیطی است. آمار منتشرشده از سرمایه‌گذاری کشورها در تولید برق با استفاده از سلول‌های خورشیدی در سال ۲۰۲۲ نشان می‌دهد ایران با سرمایه‌گذاری و تولید برق خورشیدی در رتبه ۵۴ جهان و رتبه چهارم منطقه قرار دارد، اما بد نیست نگاهی به دیگر کشورهای رقیب در منطقه بیندازیم. ترکیه با ۷.۸، امارات با ۲.۷ و مصر با ۱.۶ هزار مگاوات به‌ترتیب رتبه‌های اول تا سوم را دارند و ایران با ۴۵۶ مگاوات در رتبه چهارم ایستاده است و بعد از ما عربستان صعودی با ۴۳۹ مگاوات قرار دارد.

اما در کنار این موضوع، باید توجه داشت که ما از نظر سرانه مصرف انرژی در دنیا رتبه ۴۴ را به خود اختصاص داده‌ایم و جزو کشورهایی هستیم که در معدن و فعالیت‌های معدنی، در میزان ذخایر گاز طبیعی و نفت، رتبه قابل‌توجهی داریم. بنابراین اگر با سرعتی بیش‌ازپیش برای کنترل و کاهش تولید گازهای گلخانه‌ای سرمایه‌گذاری و به‌سمت این فرآیند حرکت نکنیم، با مشکلات اساسی مواجه خواهیم شد.

ناوگان فرسوده

در زمینه ناوگان حمل‌ونقل؛ چه ریلی و چه جاده‌ای در اشل کلان آن‌هم دستاورد چندانی نداشتیم، این در حالی است که در کشورهای پهناور، چه در حمل‌ونقل ریلی، چه باربری و چه مسافری؛ هم سرعت حمل‌ونقل بالا رفته و هم انرژی مصرفی آن از سوخت‌های فسیلی به‌سوی سوخت‌های تمیز سوق یافته و بیشتر از برق استفاده می‌کنند. برای مثال در ماه گذشته خبری منتشر شد مبنی بر اینکه کشور چین حمل‌ونقل ریلی خود را علاوه بر افزایش سرعت متوسط به‌سوی استفاده از قطارها یا ترن‌های برقی حرکت داده است یا اتحادیه اروپا از سال ۲۰۳۵ تولید خودروی با سوخت فسیلی را ممنوع خواهد کرد. این اقدامات روند رشد فزاینده‌ای داشته است، اما متاسفانه ما هنوز درگیر اقدامات اولیه هستیم که پاسخگوی حجم تولیدات گازهای گلخانه کشور نیست. بنابراین باید در برنامه هفتم توسعه، با حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان در زمینه انرژی‌های پاک و صنایع سبز، می‌توان در مسیر رفع این مشکل ملی گام برداشت.

سخن پایانی

کارشناسان معتقدند یکی دیگر از دلایل عمده آلایندگی فعالیت‌های معدنی، مصرف بالای سوخت در کارخانه‌های قدیمی است که با تکنولوژی سال‌های پیش کار می‌کنند و ماشین‌آلات کهنه و فرسوده‌ای که مصرفی بیش‌ازحد استاندارد دارند و متاسفانه در حال حاضر میزان مصرف انرژی در کشور ما حداقل ۳ برابر استاندارد جهانی است. آیا تا پیش از آنکه نفس کشیدن از یادمان برود، چاره‌ای برای این مشکل پیدا خواهد شد؟

فرونشست، تهدیدی برای شهرهای بزرگ

مدیرکل دفتر مخاطرات، زیست‌محیطی و مهندسی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور درباره موضوع فرونشست در سه منطقه جنوب، جنوب غرب استان تهران و همچنین اصفهان هشدار داد و گفت: پدیده فرونشست زمین همچون تهدیدی بزرگ برای شهرهای بزرگ مثل پایتخت است.

به گزارش روابط‌عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور، رضا شهبازی درباره سئوالی مبنی بر اینکه کدامیک از شهرستان‌های جنوب غرب استان تهران دارای هشدارهای جدی‌تری است، افزود: فرونشست موضوع تازه‌ای نیست و در جنوب غرب پایتخت و تقریبا در تمام پهنه‌هایی که طی ۲۰ سال گذشته برداشت بی‌رویه آب و کشاورزی انجام شده به نوعی درگیر موضوع فرونشست شده‌اند.وی خاطرنشان کرد: در بخشی از جنوب غرب شهر تهران که ضخامت رسوبات زیاد و ریز هستند، فرونشست دارای سابقه ۲۰ ساله است و نخستین گزارش‌های مربوط به فرونشست در کشور از این منطقه ارائه و مستند شد و متاسفانه پس از آن در بسیاری از دشت‌های کشور و پیرامون شهرهای بزرگ فرونشست افزایش پیدا کرد.

مدیرکل دفتر مخاطرات، زیست‌محیطی و مهندسی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور، عامل اصلی بروز فرونشست از نظر زمین‌شناسی را برداشت بی‌رویه و تخلیه منابع آب زیرزمینی عنوان کرد و گفت: در بروز فرونشست تعادلی بین میزان تخلیه آب و تغذیه آبخوان وجود ندارد و پس تخلیه آب فضای بین رسوبات آبخوان و سفره‌های آب زیرزمینی با آب جایگزین نمی‌شود که این امر منجربه فشردگی تدریجی زمین می‌شود و این فشردگی در سطح زمین به صورت فرونشست نمایان می‌شود و نشانه‌ها و آثار مخربی را از خود به جای می‌گذارد.

وی درباره مناطقی در جنوب غرب تهران که هشدار برای فرونشست در آن جدی‌تر هستند، تصریح کرد: شهرستان‌های صباشهر، نسیم‌شهر، اسلامشهر، رباط‌کریم و شهریار جزو مناطق کشاورزی و دشت‌هایی با رسوبات ریزدانه بوده‌اند و درحال‌حاضر علاوه بر کشاورزی مراکز جمعیتی بسیار فشرده و پر تراکم در آنها به وجود آمده است. شهبازی ادامه داد: مناطق ذکر شده بیشتر در معرض خطر فرونشست هستند و بنا به دلایل زمین‌شناسی فرونشست از سمت اتوبان آزادگان کمتر به درون شهر تهران کشیده شده که امیدواریم این پدیده در همان منطقه کنترل شود و بیشتر از این وارد محدوده‌های شهر نشود.

وی درباره تدابیری که باید برای پیشگیری از تبعات ناشی از بروز فرونشست احتمالی زمین اندیشیده شود و دستگاه‌های پیشتاز در این زمینه گفت: همانطور که اعلام شده فرونشست به‌طور مستقیم با برداشت بی‌رویه آب از منابع زیرزمینی ارتباط دارد و طبق آمار و اخبار میزان مصرف نسبت به میزان ذخیره آب بیشتر است که بر همین اساس باید بدانیم که این میزان برداشت آب اضافه از کجا تامین می‌شود. مدیرکل دفتر مخاطرات، زیست‌محیطی و مهندسی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور ادامه داد: آبی که به‌طور اضافی مصرف می‌شود به منابع آب زیرزمینی فشار می‌آورد و تا زمانی که نتوانیم تعادلی بین بهره‌برداری از منابع آب زیرزمینی و میزان ذخیره ایجاد کنیم، این روند ادامه دارد.

وی با بیان این‌که ایجاد تعادل بین ذخیره و مصرف آب به عهده وزارت نیرو و سازمان آب و فاضلاب است، تصریح کرد: البته بیشترین بهره‌برداری از آب در بخش کشاورزی است که البته در تهران علاوه‌بر مصرف کشاورزی، مصرف شهری و صنعتی نیز وجود دارد که در نهایت باید این تعادل ایجاد شود تا از از ادامه پیشرفت پدیده فرونشست جلوگیری به‌عمل آید.

«روزگار معدن» گزارش می‌دهد:

فرصت سرمایه‌گذاری در معادن و گاز افریقا

گروه معدن

انتظار می‌رود بخش‌های معدن و گاز در سال ۲۰۲۳ سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی را به افریقا هدایت کنند.

به گزارش «روزگارمعدن»، پس از یک سال ناامیدکننده ۲۰۲۲، به نظر می‌رسد سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در افریقا برای سال ۲۰۲۳ قوی به لطف برخی پروژه‌های سودآور معدن و گاز آماده شده است.

انتظار می‌رود که جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) به افریقا در سال ۲۰۲۳ افزایش یابد، با پیشروی پروژه‌های معدن و گاز پس از یک جو سرمایه‌گذاری ضعیف در سال ۲۰۲۲. در سال ۲۰۲۱، پس از کاهش شدید سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در سال ۲۰۲۰ ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹، این قاره شاهد بازگشت شدید سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به کشورهای افریقایی بر اساس گزارش سرمایه‌گذاری جهانی کنفرانس تجارت و توسعه (UNCTAD) در سال ۲۰۲۱ بود.

این بیش از دو برابر میزان گزارش شده در سال ۲۰۲۰ بود. با این حال، علی‌رغم رشد قوی در سال ۲۰۲۱، جریان سرمایه‌گذاری به افریقا تنها ۵.۲ درصد از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی جهانی را تشکیل می‌دهد که این رقم در سال ۲۰۲۰ ۴.۱ درصد بوده است. علاوه بر این، اگرچه آمار رسمی FDI برای سال ۲۰۲۲ هنوز در دسترس نیست، کارشناسان می‌گویند که شواهد حکایتی نشان می‌دهد که جریان ورودی در طول سال ۲۰۲۲ ضعیف تر از سال ۲۰۲۱ به دنبال بدتر شدن محیط اقتصادی جهانی و وضعیت امنیتی بوده است. ایزاک ماتشگو، اقتصاددان در Nedbank که در افریقای جنوبی مستقر است، می‌گوید:

«به طوری، جریان ورودی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به افریقا در سال ۲۰۲۲ کمی ناامیدکننده بود. شرایط جهانی کمتر مساعد بود و شرایط تامین مالی در بحبوحه افزایش نرخ بهره در سطح جهانی سخت تر بود. من انتظار دارم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در منطقه طی سال ۲۰۲۳ افزایش یابد، اما محیط جهانی مطمئناً نسبت به قبل از همه‌گیری مساعدتر است. اختلال در زنجیره تامین جهانی کمکی به وضعیت نمی‌کند و جریان بین‌المللی سرمایه تحت فشار است. وی ادامه داد: با این حال، من فکر می‌کنم عرضه محدود نفت و گاز روسیه به اروپا، سرمایه‌گذاران اروپایی را به نگاه دقیق تری به افریقا سوق می‌دهد. می‌توانیم شاهد اکتشافات بیشتر در نفت و گاز در نامیبیا باشیم و پروژه‌های گاز طبیعی مایع (LNG) در موزامبیک که به دلیل نگرانی‌های امنیتی در آنجا متوقف شده ممکن است از سر گرفته شوند. سه پروژه عظیم LNG با سرمایه‌گذاری ۵۵میلیارد دلاری برای موزامبیک برنامه‌ریزی شده است، اگرچه برخی برآوردها کل سرمایه‌گذاری را تا ۱۰۰ میلیارد دلار نشان می‌دهد. در مقایسه با اندازه اقتصاد موزامبیک (۱۸ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۲) این مبالغ هنگفتی است. از این ۳ پروژه، دو پروژه بزرگ خشکی هستند: یکی به رهبری TotalEnergies، شرکت بزرگ نفت و گاز فرانسه، و به عنوان پروژه LNG موزامبیک شناخته می‌شود، و دیگری به رهبری اکسون موبیل مستقر در ایالات متحده، و به پروژه Rovuma LNG معروف است. سومین پروژه کوچک‌تر که به نام Coral South شناخته می‌شود، توسط Eni، شرکت بزرگ نفت و گاز ایتالیا هدایت می‌شود که قصد دارد در مجموع ۷ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری کند. این پروژه با دو پروژه بزرگ‌تر دیگر متفاوت است زیرا شامل ساخت یک واحد مایع‌سازی شناور متصل به شش چاه زیردریایی است. کارشناسان می‌گویند که بهبود سرمایه‌گذاری انرژی‌های تجدیدپذیر در افریقا مستلزم سطح جدیدی از همکاری بین بخش‌های خصوصی و عمومی است تا پروژه‌های انرژی پاک قابل دوام شناسایی شود و تأمین مالی خصوصی و حمایت عمومی بیشتر از آنها انجام شود. تعداد پروژه‌های بین‌المللی در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر در افریقا در سال ۲۰۲۱ به ۷۱ مورد رسید، از جمله پروژه ۲۰ میلیارد دلاری برای تامین انرژی خورشیدی و بادی از مراکش به بریتانیا از طریق ۳۸۰۰ متر کابل زیر دریا. جیمز ژان، مدیر ارشد سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاری در UNCTAD می‌گوید: «برای چشم‌اندازهای بلندمدت، قاره افریقا ظرفیت زیادی برای جذب سرمایه‌گذاری بین‌المللی در اقتصادهای سبز و آبی و همچنین زیرساخت‌ها دارد. «یک چالش، بهبود بیشتر فضای سرمایه‌گذاری و تقویت ظرفیت افریقا برای جذب چنین سرمایه‌گذاری پایدار است.» استراتژی‌های اقتصاد سبز بر بخش‌های انرژی، حمل‌ونقل، گاهی اوقات کشاورزی و جنگل‌داری تمرکز دارند، در حالی که اقتصاد آبی بر بخش‌های شیلات و منابع دریایی و ساحلی تمرکز دارد. در طول سال ۲۰۲۱، از نظر مناطق فرعی، افریقای جنوبی، افریقای شرقی و غرب افریقا شاهد افزایش جریان سرمایه‌گذاری خود بودند، در حالی که سرمایه‌گذاری به سمت افریقای مرکزی ثابت ماند و شمال افریقا کاهش یافت. اطلاعیه‌های پروژه جدید در افریقای جنوبی شامل یک قرارداد مالی ۴.۶ میلیارد دلاری برای پروژه انرژی پاک با حمایت مالی Hive Energy، یک شرکت انرژی تجدیدپذیر بریتانیایی، و یک میلیارد دلاری پروژه سبز توسط Vantage Data Centers، یک شرکت مدیریت خدمات فناوری اطلاعات ایالات متحده، برای ساخت نخستین پردیس افریقایی خود بود.

جریان سرمایه‌گذاری به موزامبیک با رشد ۶۸ درصدی به ۵.۱ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۱ رسید. این کشور شاهد جهش در پروژه‌های گرین فیلد، از جمله طرح Globeleq Generation مستقر در بریتانیا برای ساخت نیروگاه‌های ۲ میلیارد دلاری بود.

خرید پنهانی شمش طلا توسط چین

چین برای نخستین بار در بیش از ۳ سال گذشته، گزارش افزایش ذخایر طلای خود را ارائه کرد و هویت خریداران پنهان در بازار شمش طلا را برملا ساخت. به گزارش فلزات آنلاین، طبق داده‌های وب سایت بانک مرکزی جمهوری خلق چین، این بانک دارایی‌های ذخایر طلای خود را در ماه نوامبر نسبت به ماه گذشته ۳۲ تن افزایش داد. به این ترتیب مجموع ذخایر طلای این بانک، به یک هزار و ۹۸۰ تن رسید که ششمین ذخیره بزرگ شمش طلا در میان بانک‌های مرکزی در جهان محسوب می‌شود. صنعت طلا، مملو از گمانه‌زنی‌ها در مورد خرید حدود ۴۰۰تن از سوی بانک‌های مرکزی دولتی در ۳ ماهه سوم سال ۲۰۲۲ بود. تنها حدود یک چهارم از حجم خرید طلا در آن زمان به صورت علنی گزارش شد و باعث شد ناظران بازار از چین و روسیه به عنوان متهمان اصلی یاد کنند. چین، نیاز به یافتن جایگزینی برای دلار که با آن بتواند بر ذخایر مالی خود تسلط بیشتری داشته باشد را احساس کرد. تنش‌ها با ایالات متحده امریکا از زمان اتخاذ اقدامات علیه شرکت‌های عرضه‌کننده نیمه‌هادی چین همچنان رو به افزایش است. در حالی که هم‌زمان با حمله روسیه به اوکراین، تمایل امریکا برای تحریم ذخایر بانک مرکزی روسیه افزایش یافت. جیووانی استانوو، تحلیلگر شرکت «UBS Group AG» بیان کرد که حجم خریدهای طلای بانک مرکزی جمهوری خلق چین ممکن است بخشی از طرح این کشور برای تنوع‌بخشی به ذخایر خود به منظور کاهش تمرکز بر ارز دلار باشد. ذخایر طلا در چین به طور کلی بسیار پایین است و در آینده امکان خرید طلای بیشتر به منظور ذخیره آن وجود دارد. چین سابقه طولانی در مخفی کردن حجم ذخایر طلای خود دارد. بانک مرکزی چین، افزایش ۵۷ درصدی ذخایر طلای این بانک را که برابر ۵۳ میلیون و ۳۰۰ هزار اونس بود، در اواسط سال ۲۰۱۵ اعلام کرد که این نخستین به‌روزرسانی ارائه گزارش اطلاعات در مورد ذخایر طلای این کشور در ۶ سال گذشته بود. بعد از یک وقفه یک ساله، چین در پایان ماه اکتبر ۲۰۱۶ گزارش دیگری را درباره حجم ذخایر طلا خود ارائه داد و ارائه گزارش بعدی پس از انجام خرید شمش طلا در ماه دسامبر ۲۰۱۸ اتفاق افتاد. اگرچه خرید طلا توسط بانک مرکزی به ندرت عامل افزایش نرخ پایدار طلا می‌شود اما می‌تواند به عنوان رکن مالی قابل اتکای مهمی به هنگام کاهش قیمت‌ها مطرح شود. این فلز گران‌بها در امسال تحت فشار مالی انقباضی فدرال رزرو امریکا قرار گرفت؛ هرچند که در برابر تغییرات نرخ دلار و بازدهی اوراق قرضه خزانه‌داری این کشور به نسبت خوب عمل کرد.

نیکی شیلز، رئیس بخش استراتژی شرکت «MKS PAMP SA» اعلام کرد که با کند شدن روند جهانی شدن در اثر تنش‌های ژئوپلتیک، انتظار می‌رود کشورهایی که در اتحادیه کشورهای G10 عضو نیستند، به دنبال نگاه به دارایی‌های طلا به عنوان کالای سرمایه‌ای و افزایش ذخایر آن باشند.

روی خط خبر

بازار بیلت جنوب شرق آسیا در سکوت

بازار واردات بیلت جنوب شرق آسیا پس از تعطیلات سال نو هنوز در سکوت به سر می‌برد و فعالیت زیادی ندارد.

تقاضای پایین محصولات فولادی و بازار چین هم اثر منفی بر بازار منطقه داشته است. آخرین نرخ بیلت وارداتی در فیلیپین ۵۷۰ دلار هر تن سی‌اف‌آر بوده که البته تا ۴ دلار رشد هفتگی نیز داشته است.

به گزارش فولاد ایران، بیلت صادراتی ویتنام هم ۵ دلار رشد داشته که به دلیل رشد نرخ قراضه بود و آخرین نرخ ۵۶۵ دلار هر تن فوب ثبت شد. در هر حال خرید چندانی نهایی نشده است. هند نیز بیلت صادراتی خود را بالا برده آخرین پیشنهادها ۵۳۰ تا ۵۵۰ دلار هر تن فوب بوده است.

ثبات بازار قراضه در ژاپن

هفته نخست سال نو میلادی بازار قراضه صادراتی ژاپن در ثبات بوده و فعالیت زیادی در بازار مشاهده نشد. ژاپنی‌ها منتظر بهبود تقاضای کره و تایوان در آینده نزدیک هستند. به گزارش فولاد ایران، آخرین نرخ قراضه سنگین کلاس ۲ ژاپن ۳۷۲ دلار هر تن ثبت شده که نسبت به هفته قبل تغییری نداشت. از آنجایی که تقاضای داخلی نیز افزایش می‌یابد بازار منتظر کاهش عرضه صادراتی قراضه ژاپن و افزایش نرخ آن است.

رشد نرخ زغال‌سنگ استرالیا

افزایش خرید چینی‌ها نرخ زغال‌سنگ استرالیا را بهبود بخشید. آخرین نرخ زغال‌سنگ ککشو صادراتی استرالیا ۹.۷۵ دلار رشد داشته ۳۱۳.۷۵دلار هر تن فوب شنیده شده و نرخ سی‌اف‌آر چین نیز ۳۱۴ دلار هر تن سی‌اف‌آر و در ثبات بوده است. به گزارش فولاد ایران، معاملاتی برای زغال‌سنگ حرارتی در ۳۱۶.۳۳ دلار هر تن فوب استرالیا نیز شنیده شده است.

۳۶۵ معدن در زنجان فعال است

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان زنجان گفت: درحال‌حاضر ۳۶۵ معدن با سرمایه‌گذاری بالغ بر ۳۰ هزار میلیارد ریال در استان فعال است.

مجید گلشنی در گفت‌وگو با ایرنا افزود: این معادن در استان برای ۳ هزار و ۱۰۰ نفر اشتغالزایی کرده است.

این مقام مسئول به برنامه‌های اکتشاف شرکت ایمیدور(سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران) و شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران در استان اشاره کرد و افزود: در این راستا صدور پروانه اکتشاف در پهنه طارم - سلطانیه برای ۱۱ محدوده امید بخش در استان در مراحل نهایی است.

وی ادامه داد: در پهنه زرشوران- انگوران نیز برای چهار محدوده امیدبخش صدور پروانه مراحل نهایی خود را سپری می‌کند و برای محدوده اکتشافی طلای گلجه نیز پروانه اکتشاف در تابستان سال گذشته صادر شده و اکنون در مرحله اخذ مجوز عرصه عملیاتی از منابع طبیعی است.

گلشنی اظهار کرد: برای پهنه خدابنده نیز در دی ماه امسال تفاهمنامه‌ای منعقد شده است.

بهره‌برداری از ۳۷ طرح معدنی در سیستان و بلوچستان

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار سیستان و بلوچستان گفت: ۳۷ طرح معدنی شامل معدن مس، منیزیت، کرومیت و مصالح ساختمانی با اعتبار بیش‌از یک هزار و ۱۶۴ میلیارد تومان به همت دولت سیزدهم در استان به بهره‌برداری رسیده است.

داوود شهرکی در گفت‌وگو با ایرنا اظهارکرد: با بهره‌برداری از این طرح‌ها زمینه اشتغال ۷۶۹ نفر در سیستان و بلوچستان فراهم شده است. وی ادامه داد: سیستان و بلوچستان مملو از ذخایر غنی و متنوع معدنی(فلزی و غیر فلزی) از قبیل مس، طلا، تیتانیوم، آهن، منیزیت، فلدسپات، آنتی موان، منگنز، کرومیت، سیلیس و مصالح ساختمانی است. معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار سیستان و بلوچستان افزود: معدن می‌تواند باعث توسعه این استان به صورت جدی شود که نیاز دارد تا سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در این زمینه وارد شوند تا استان را تبدیل به یک منطقه پیشرو در زمینه صنعت و معدن کنند.

وی ادامه داد: حضور شرکت‌های بزرگ معدنی در سیستان و بلوچستان اهمیت فراوانی دارد که نشان از ظرفیت فراوان این منطقه و جذابیت برای سرمایه‌گذاران است.

شهرکی بیان کرد: در سیستان و بلوچستان طرح‌های بزرگ از جمله فولاد چابهار، طلای بزمان، مس شمال زاهدان، مس نیمروز و صنایع معدنی منیزیت با پیشرفت‌های فیزیکی قابل قبول در حال انجام است که نهایتا با اتمام این طرح‌ها جهش اقتصادی در استان انجام خواهد شد.

وی افزود: استراتژی توسعه‌ای تعریف شده برای توسعه سیستان و بلوچستان در ۲ بخش معدن و تجارت بوده و با توجه به ذخایر خوب معدنی که در استان داریم توجه به معدن ایجاد صنایع را هم در پی‌خواهد داشت که این مهم در استان ما در حال انجام است. معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار سیستان و بلوچستان خاطرنشان کرد: سند آمایش استان، ۲ بخش معدن و تجارت محور توسعه قرار داده که لازم است براساس یک برنامه مدون با اکتشاف اصولی نسبت به شناسایی ذخایر معدنی زمینه بهره‌برداری و ایجاد صنایع معدنی را در استان فراهم کنیم.

اصفهان نماد فرونشست زمین در ایران

گروه معدن

محققان سازمان زمین‌شناسی، اصفهان را پرمخاطره‌ترین منطقه و نماد فرونشست کشور نام‌گذاری کرده‌اند. برخی شهروندان در مناطقی که شدت پیشرفت فرونشست بیشتر است، می‌گویند: شب‌ها که سکوت بیشتر است، صدای ترک خوردن دیوار را می‌شنویم.

به گزارش تسنیم، در مسیر رشد و توسعه شهرها و کشورهای مختلف، وجود چالش‌ها و بحران‌ها به‌عنوان امری بدیهی به حساب می‌آید و اتخاذ تصمیمات صحیح و به‌موقع مسئولان و دولت‌های متولی نقش و تأثیری بسزا در میزان و سرعت مرتفع‌سازی این مسائل دارد. فرونشست در استان اصفهان که همه دشت اصفهان را در بر گرفته است، چندسالی به بحران تبدیل شده است و طبق گفته کارشناسان در صورت تداوم این وضعیت سالانه با ۱۲ تا ۱۸ سانتی‌متر فرونشست مواجه خواهیم بود.

با تداوم این شرایط و عدم جاری شدن آب در رودخانه زاینده‌رود به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در پیشگیری از این بحران و از سوی دیگر تأثیر ۲۰ساله خشکی بستر زاینده‌رود با بی‌توجهی بیش از پیش نسبت به این بحران، در سال‌های آتی شاهد تخریب خانه‌های مردم، ابنیه‌های شاخص و تاریخی و در نهایت «اصفهان زیبا» خواهیم بود.

▣ بناهای تاریخی در خطر

مهدی طغیانی، نماینده مردم اصفهان در مجلس شورای اسلامی با مشاهده آثار فرونشست در بنای تاریخی «مسجد سید»، بنای متعلق به دوره قاجار، مشخصا درباره بحران فرونشست در اصفهان می‌گوید: رسیدن فرونشست و آثار و پیامدهای آن به بناهای تاریخی کابوس ما بود که به‌تدریج شواهد آن بر بناها و سایر ابنیه‌های تاریخی نمایان می‌شود، به‌نظر می‌رسد این موضوع یک هشدار است که اگر به‌موقع به داد آن نرسیم باغ‌موزه اصفهان به‌عنوان امانت تاریخی با بی‌تدبیری در حوزه مدیریت منابع آب از بین خواهد رفت.

وی افزود: باید خیلی سریع اقدام کرد و به داد آن رسید، ضروری است ضمن جبران کسری‌های اتفاق‌افتاده، برداشت از آبخوان را به حداقل ممکن رساند. این‌که از حق محیط‌زیست بزنیم نتیجه آن ویرانی، فرونشست، از بین رفتن سازه‌های هویت‌ساز تاریخی و اوضاع و احوالی که اکنون شاهد آن هستیم می‌شود. چه‌کسی می‌تواند بر بناهای شاخص و تاریخی اصفهان نرخ بگذارد؟

نماینده مردم اصفهان در مجلس بیان کرد: آقای وزیر اکنون به نصب کنتورهای هوشمند به‌روی پمپاژهای بالادست اقدام کردند چراکه ما می‌گفتیم اما کسی قبول نمی‌کرد و حرف ما آن بود که بالادست بسیار بیشتر از پروانه‌شان برداشت می‌کنند، هرچند ما به اصل پروانه‌ها نیز معترضیم.

▣ وجود ۲۱هزار حلقه چاه غیرمجاز در اصفهان

به‌دنبال برداشت‌های غیرمجاز در بالادست، بنا بر اعلام روابط عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، بر اساس آمارها ۴۲هزار و ۳۴۹ حلقه چاه مجاز در استان اصفهان وجود دارد که سالانه ۳.۵ میلیارد مترمکعب آب برداشت می‌کنند و حدود ۲۱هزار حلقه چاه غیرمجاز وجود دارد که در زمان حاضر حدود ۹ هزار و ۸۲۳ حلقه چاه فعال است، حدود ۶هزار حلقه چاه مسدود شده‌اند و بقیه چاه‌ها آبی ندارند و متروکه هستند و پژوهشگران سازمان زمین‌شناسی، اصفهان را پرمخاطره‌ترین منطقه و نماد فرونشست کشور نام‌گذاری کرده‌اند.

علیرضا ایزدی، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان اصفهان درباره تأثیر بحران فرونشست بر آثار تاریخی اصفهان می‌گوید: با بررسی وضعیت توپوگرافی اصفهان میزان خاک موجود و سفره‌های زیرزمینی، آبخوان‌ها و تخلیه آنها می‌تواند عامل اصلی فرونشست باشد، درباره آثار تاریخی به توافق رسیده‌ایم که یک‌سری دستگاه‌ها را که در مقوله GPS فعال هستند برای پایش‌های مداوم خودمان در ابنیه‌های واجد ارزش نصب کنیم که ظرف ۲ماه آینده با نصب این دستگاه‌ها رفتار بناهای خود را مورد سنجش قرار خواهیم داد.

▣ اصفهان سالانه ۱۲ تا ۱۸ سانتی‌متر نشست می‌کند

اکبر قاضی‌فرد، استاد دانشکده زمین‌شناسی دانشگاه اصفهان گفت: باتوجه به اینکه کل شهر اصفهان و بیشتر مناطق آن در معرض فرونشست است و ایستگاه‌های اندازه‌گیری GPS نشان می‌دهد بین ۱۲ تا ۱۸ سانتی‌متر شهر در حال فرونشست است این فرونشست مسلماً بی‌تأثیر بر بخشی از تخریب‌های ابنیه‌های تاریخی نبوده است.

وی ادامه داد: هرچقدر برداشت آب از سطح شهر بیشتر شود و سطح آب زیرزمینی افت کند شاهد نشست و بازشدگی بیشتر ترک‌ها و تخریب ابنیه‌های تاریخی و حتی خانه‌های مردم خواهیم بود.

▣ توسعه ناپایدار

بهرام نادی، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی در گفت‌وگو با تسنیم معتقد است که تغذیه نامناسب آبخوان به‌سبب عدم جریان مداوم زاینده‌رود از سال ۱۳۷۹، نبود تخصیص ۱۷۶ میلیون مترمکعب حق‌آبه سالانه تالاب گاوخونی و کاهش میزان بارندگی، انتقال سالانه ۸۰ تا ۹۰ میلیون مترمکعب آب زاینده‌رود به خارج دشت به‌میزان تقریبی ۲میلیارد مترمکعب بدون انجام الزامات ورودی آب به زاینده‌رود همچون تونل سوم کوهرنگ و... موجب افت سطح آبهای زیرزمینی و در نتیجه سبب بروز مشکلات عدیده‌ای از جمله تخریب محیط زیست، آسیب به کشاورزی، تولید، تأمین آب آشامیدنی، نشست گسترده و تهدید تداوم زندگی در دشت خواهد شد.

وی درباره پدیده فرونشست در حوضه آبریز زاینده‌رود با اشاره به حفر ۳۶۰۰ حلقه چاه ثبت‌شده در محدوده شهری اصفهان و تداوم تخلیه آب در دشت اصفهان برخوار با تأکید بر اینکه برداشت آبهای زیرزمینی و تخلیه آب از مخازن آب زیرزمینی (آبخوان) از بیشترین عوامل فرونشست در استان اصفهان است، گفت: تعدادی از این چاه‌ها با مجوز حفاری برای کشاورزی، تأمین آب شرب برخی مناطق و صنعت استفاده می‌شود اما با حفر چاه‌های غیرمجاز و پمپاژهایی بیش از ظرفیت آبخوان بدون هیچ‌گونه کنترلی، توسعه ناپایدار ایجاد کردیم.

▣ در سکوت شبانه صدای ترک‌خوردن را می‌شنویم

تسنیم برای بررسی میدانی فرونشست در اصفهان، به بخش‌های مختلف حتی شمالی کلان‌شهر اصفهان رفت؛ محله‌ها و خانه‌هایی مشاهده شد که به‌دلیل وضعیت نامناسب ایمنی و بحران فرونشست از سوی برخی سازمان‌های متولی دستور تخلیه به آنها اعلام شده است.

یکی از ساکنان این خانه‌ها به تسنیم گفت: هنگام سکوت شب، صدای خرد شدن برخی چیزها در ساختمان را می‌شنویم، این صدا نه‌تنها در خانه‌های چندسال ساخت بلکه در خانه‌های نوساز نیز به گوش می‌رسد. مردم از توان مالی مناسب برای ترک خانه‌ها و سکونت در محل و خانه دیگر برخوردار نیستند.

استاندار آذربایجان‌غربی:

میزان اشتغال معادن در آذربایجان غربی یک درصد است

استاندار آذربایجان‌غربی گفت: آذربایجان غربی در حوزه معدن ظرفیت‌های بسیار خوبی دارد ولی میزان اشتغال این بخش، همچنان حدود یک درصد است. به گزارش مهر، محمدصادق معتمدیان در جلسه شورای اقتصاد، اشتغال و سرمایه‌گذاری آذربایجان‌غربی که با حضور معاون اشتغال و کارآفرینی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برگزار شد، افزود: هر استان ظرفیت‌های متفاوتی برای توسعه اشتغال دارد که امیدواریم با راهبری شورای‌عالی اشتغال، این مزیت‌ها برای توسعه اشتغال در هر استان لحاظ شود. وی ادامه داد: همچنین ۳۳ درصد اقتصاد آذربایجان غربی مربوط به بخش کشاورزی است ولی ۱۶ درصد سهم اشتغال استان به این بخش اختصاص دارد. استاندار آذربایجان‌غربی تاکید کرد: البته در کنار این امر، باید نهادهای مختلف از جمله بانک‌ها باید در راستای توسعه اشتغال و رسیدن به اهداف اشتغال تعیین شده، همراهی کنند و تسهیلات لازم و مصوب را پرداخت کنند. معتمدیان یادآور شد: البته برخی بانک‌ها در این خصوص خوب عمل کرده‌اند و میزان تسهیلات پرداختی آنها به ۱۲۰ درصد هم می‌رسد ولی برخی بانک‌ها میزان پرداختی شأن ۲۰ یا ۳۰ درصد است. وی با اشاره به اینکه اقدامات خوبی در راستای توسعه اشتغال آذربایجان غربی در یکسال گذشته صورت گرفته است، گفت: دهها واحد تولیدی در این مدت، فعال شده و سرمایه‌گذاری‌های خوبی هم در استان شکل گرفته که همه اینها در بهبود وضعیت اشتغال و کاهش نرخ بیکاری به ۷ درصد مؤثر بوده است.

استاندار آذربایجان‌غربی همچنین با اشاره به لزوم توجه به نظارت بر اشتغال ایجاد شده در استان افزود: باید صحت‌سنجی و راستی آزمایی لازم در این خصوص به صورت دقیق در استان صورت گیرد و این امر باید به صورت میدانی باشد. مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی آذربایجان غربی هم در این جلسه با ارائه گزارشی از وضعیت تحقق اشتغال پیش‌بینی شده در استان اظهار کرد: امسال مقرر شده که ۵۱ هزار و ۳۱۰ شغل در استان ایجاد شود که از این میزان، ۳۲ هزار و ۱۲۰ مورد محقق شده است. علی دهقانی اضافه کرد: البته در حوزه ثبت اشتغال ایجادی در استان باید تلاش بیشتری صورت گیرد چراکه در این خصوص در رتبه بیست و نهم کشوری قرار داریم.

وی ادامه داد: در حوزه مشاغل خانگی هم سهم استان پرداخت ۸۸ میلیارد تومان در امسال است که از این میزان، ۴۰ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان از سوی بانک‌ها پرداخت شده است.

اختصاص ۱۵۰۰ میلیارد ریال برای سرمایه‌گذاری معدنی در گناباد و بجستان

رئیس مجمع نمایندگان استان خراسان رضوی گفت: یک هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال برای سرمایه‌گذاری در ۵ پهنه معدنی در شهرستان‌های گناباد و بجستان واقع در جنوب این استان طی امسال اختصاص یافت.

محمد صفایی دلویی در گفت‌وگو با ایرنا افزود: این میزان اعتبار برای سرمایه‌گذاری در زمینه‌های اکتشاف مواد معدنی شامل طلا، مس، سرب و روی در محدوده‌های چاه مسی، کلاته آهنی، چیلار، کلاته رود گز و بی‌بی غیبی شهرستانهای گناباد و بجستان اختصاص یافته است. وی ادامه داد: بعد از اتمام مراحل نخست اکتشافی و با راه‌اندازی واحدهای استخراج این مواد معدنی در یکسال آینده در شهرستان‌های گناباد و بجستان و از طرفی با بهره‌برداری از فرودگاه گناباد در آینده نزدیک، شاهد تحول در اشتغال و سرمایه‌گذاری در این شهرستان‌ها خواهیم بود. رئیس مجمع نمایندگان استان خراسان رضوی در مجلس شورای اسلامی اضافه کرد: شهرستان‌های گناباد و بجستان با توجه به ظرفیت‌های بالقوه بالفعل خود از مناطق دارای ذخایر غنی معدنی کشور و استان خراسان رضوی است. صفایی دلویی گفت: سرمایه‌گذاری در بخش صنعت و معدن بسترساز توسعه و رونق اشتغال و سرمایه‌گذاری در این مناطق است. نماینده مردم گناباد و بجستان در مجلس شورای اسلامی بیان کرد: با توجه به استمرار معضل خشکسالی و کمبود منابع آبی در این شهرستان و از طرفی ظرفیت‌های بالقوه مناطق فوق در زمینه‌های ذخایر ارزشمند و غنی معدنی، سرمایه‌گذاری در این بخش به عنوان یکی از رویکردهای مهم در اولویت قرار گرفت و به توفیقات خوبی در این زمینه دست یافتیم. شهرستان‌های گناباد و بجستان از ظرفیت‌های خاصی در بخش‌های اقتصادی اعم از صنعت و معدن، گردشگری و کشاورزی و صنایع وابسته برای جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی برخوردار است. استعدادهای بسیار در زمینه محصولات کشاورزی ازجمله پسته و زعفران، وجود ۲۰ ماده معدنی به ویژه کائولن، سنگ‌های ساختمانی، مس، آهن، سرب، قلع و روی از جمله ظرفیت‌های این مناطق جنوبی استان خراسان رضوی به شمار می‌رود. شهرستان‌های گناباد و بجستان به ترتیب در فاصله ۲۸۷ و ۲۷۸ کیلومتری جنوب و جنوب غربی مشهد و جنوب استان خراسان رضوی قرار دارد.

تولید کنسانتره سنگ‌آهن با سرمایه‌گذاری ۹میلیون دلاری

مدیرکل امور اقتصادی و دارایی و نائب‌رئیس مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خراسان جنوبی گفت: طرح تولید کنسانتره سنگ‌آهن با سرمایه‌گذاری ۹میلیون دلاری به زودی به بهره‌برداری رسمی می‌رسد.

به گزارش ایسنا، مرتضی ذاکریان به منظور بررسی پیشرفت فیزیکی پروژه تولید کنسانتره سنگ‌آهن شهرستان زیرکوه، از این پروژه بازدید کرده و مسائل و مشکلات پیش‌روی پروژه را مورد بررسی قرار داد. وی با بیان اینکه پروژه تولید کنسانتره سنگ‌آهن با ظرفیت ۲۰۰ هزار تن در مرحله بهره‌برداری آزمایشی است، بیان کرد: ماشین‌آلات پروژه با مشارکت سرمایه‌گذار خارجی، از کشور چین وارد شده است. ذاکریان با اشاره به اینکه سنگ‌آهن مورد نیاز پروژه از محل معادن سنگان خواف و معادن شهرستان زیرکوه تامین می‌شود، ادامه داد: درحال‌حاضر برق مورد نیاز پروژه به میزان ۲ مگاوات تأمین شده است. وی بیان کرد: درخواست مساعدت دستگاه‌های خدمات رسان استان به منظور تأمین آب موردنیاز پروژه و سوخت ماشین‌آلات از سوی سرمایه‌گذار مطرح شد، که پیگیری‌ها در این زمینه در حال انجام است.

به گفته وی مجوز سرمایه‌گذاری خارجی پروژه تولید کنسانتره سنگ‌آهن زیرکوه با مشارکت ۹۰ درصدی سرمایه‌گذار خارجی تبعه کشور چین و با سرمایه‌گذاری بالغ بر ۹ میلیون دلار در آذر ماه امسال صادر شده است. مدیرکل امور اقتصادی و دارایی خراسان جنوبی یادآور شد: با بهره‌برداری از این پروژه، علاوه بر ارزآوری و ورود تکنولوژی به کشور، ۸۰نفر اشتغال مستقیم و بیش از ۱۰۰ نفر اشتغال غیرمستقیم ایجاد می‌شود.

مشارکت معادن یزد برای احداث خط انتقال آب از خلیج‌فارس

استاندار یزد از کار جمعی معادن بزرگ استان یزد برای تامین منابع مالی احداث خط انتقال آب از خلیج‌فارس به یزد به عنوان یک ابرپروژه خبر داد. به گزارش مهر، مهران فاطمی در نشست مشترک با جمعی از کارمندان استان یزد با اشاره به سفر رئیس‌جمهوری و هیات دولت به استان در روز ۲۲ دی ماه جاری اظهار کرد: حضور مقامات بلند پایه اجرایی کشور در استان‌ها، بستری ظرفیت‌ساز برای استان‌ها بوده و سبب تسریع قابل توجه در روند پیگیری و حل مطالبات استان می‌شود. وی افزود: در جریان سفر ۲ روزه رئیس‌جمهوری و کابینه به استان ضمن آغاز عملیات اجرایی و افتتاح برخی پروژه ها، نظام مسائل استان بررسی و برای آنها تصمیم‌گیری می‌شود. فاطمی، حضور عالی‌ترین مرجع اجرایی کشور در استان‌ها را لیله القدر اجرایی و اداری استان‌ها دانست و تصریح کرد: دلیل این نام‌گذاری این است که در جریان این سفرها، می‌تواند تصمیماتی اخذ شود که مقدرات استان‌ها تا ۱۰۰ سال آینده را تحت‌الشعاع قرار دهد. استاندار یزد، آب را فصل مشترک مطالبات عموم مردم استان دانست و افزود: یکی از تصمیمات بزرگ دولت برای استان یزد، اختصاص ۱۵۰ هزار میلیارد تومان از محل حقوق دولتی معادن برای خط انتقال آب از دریا به استان است. فاطمی با بیان اینکه پروژه انتقال آب از دریا به استان به طول ۸۴۰ کیلومتر، ظرفیت انتقال ۲۰۰ میلیون مترمکعب آب به استان را داراست، تصریح کرد: در طول ۴۴ سال گذشته، پروژه‌ای استانی با حجم سرمایه‌گذاری ۱۵۰ هزار میلیارد تومان در کشور وجود نداشته است. وی با اشاره به اجرای خط پدافندی آب یزد در طول یک سال اخیر، اظهار کرد: با تاکید شخص رئیس‌جمهوری و معاون اول ایشان مقرر شد خط انتقال آب اجرا شده توسط چادرملو، گل‌گهر سیرجان و مس سرچشمه از محل خلیج‌فارس، با اتصالی به اصلی‌ترین مخزن آب یزد متصل شود. استاندار یزد با بیان اینکه درحال‌حاضر ۱۸۰۰ لیتر بر ثانیه کمبود آب شرب در استان داریم، عنوان کرد: نیاز به جیره‌بندی آب در صورت قطعی خط اول انتقالی به مدت ۸ ساعت، مؤید اهمیت و ضرورت اتخاذ تصمیمات اساسی در حوزه تامین آب از منبع پایداری همچون دریا است.

وی با اشاره به اجرای خط پدافندی آب یزد در طول یک سال اخیر، اظهار کرد: با تاکید شخص رئیس‌جمهوری و معاون اول ایشان مقرر شد خط انتقال آب اجرا شده توسط چادرملو، گل‌گهر سیرجان و مس سرچشمه از محل خلیج‌فارس، با اتصالی به اصلی‌ترین مخزن آب یزد متصل شود.

فاطمی با بیان اینکه اجرای خط پدافندی مذکور به ۸۰۰میلیارد تومان اعتبار نیاز داشت، بیان کرد: با پیگیری صورت گرفته این خط از محل مسئولیت‌های اجتماعی مجموعه چادرملو اجرا شد. استاندار یزد با بیان اینکه در مسئله تامین آب پایدار از محل دریا برای استان، «عمل» دولت از «فعل» دولت جلوتر خواهد بود، گفت: در جریان سفر ریاست جمهوری به استان، ابتدا عملیات اجرایی پروژه انتقال آب از دریا آغاز و سپس خبر آغاز عملیات پروژه اعلام می‌شود.

وی، دلیل تعویق در زمان انجام دور دوم سفر رئیس‌جمهوری به استان را، تاکید آیت‌اله رئیسی بر تعیین محل تامین مالی پروژه انتقال آب از دریا به استان و سپس شروع عملیات اجرایی پروژه عنوان کرد.

فاطمی اضافه کرد: در پرتو پیگیری‌های صورت گرفته، در کمیسیون اقتصاد هیات دولت و صحن علنی دولت با پیشنهاد استان مبنی بر پرداخت ۱.۵۰۰میلیارد تومان توسط شرکت‌های بزرگ معدنی استان به استانداری برای تامین مالی پروژه‌های آبی و احتساب آن به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی آنها موافقت شد.

گفت‌وگو

عکس: آیدا فریدی

بررسی منع بازرگانان از خرید محصولات زنجیره فولاد از طریق بورس کالا

فروش توافقی کارساز است

مرضیه احقاقی

در طول هفته‌های اخیر، بنا به بخشنامه جدید وزارت صنعت، معدن و تجارت، بازرگانان از خرید محصولات تولیدشده در زنجیره فولاد از طریق بورس کالا منع شده‌اند.

باتوجه به آنکه درصد قابل‌توجهی از محصولات تولیدشده در زنجیره فولاد کشور بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود، منع بازرگانان به خرید از این بستر دردسرساز شده است.

در چنین شرایطی بسیاری از تولیدات صنایع فولادی کشور که میزان تولید آنها، بیش از نیاز بازار داخلی است، با مازاد موجودی روبه‌رو شده‌اند.

از آنجایی که بسیاری از این تولیدکنندگان امکان صادرات محصولات خود را ندارند، با چالش‌های جدی در روند فعالیت خود مواجه هستند و دیگر توان تامین نقدینگی و پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان خود را ندارند.

بر همین اساس نیز از سیاست‌گذاران وزارت صنعت، معدن و تجارت خواستار تجدیدنظر در این مصوبه ناکارآمد شده‌اند؛ در غیر این صورت تداوم سیاست‌های یادشده در نهایت به کاهش اجباری تولید ازسوی صنعتگران و تحمیل خسارت‌های جدی به این فعالان صنعتی خواهد شد.

> میان فعالیت بازرگانان با دلالان تفاوت فراوانی وجود دارد. بازرگان دلالی نمی‌کند، بلکه حکم سرمایه‌گذاری را دارد که بخشی از نیاز به نقدینگی صنایع را تامین می‌کند

▣ پیشنهاد شورای آهن و فولاد برای رفع مشکلات تولیدکنندگان

رؤسای سه تشکل عضو شورای آهن و فولاد ایران یعنی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، انجمن سنگ‌آهن ایران و انجمن نوردکاران فولادی ایران، در نامه‌ای ضمن تشریح مشکلات دستورالعمل‌های صادره وزارت صنعت، معدن و تجارت، از رضا فاطمی‌امین خواسته‌اند فروش کالاهای عرضه‌شده معامله نشده در بورس کالا را در بازار و به‌صورت توافقی مجاز اعلام کند.

انجمن‌های زنجیره فولاد در نامه مشترک خود آورده‌اند: «باوجود تولید ۲برابری محصولات فولادی در مقایسه با مصرف داخلی، متاسفانه در هیچ یک از دستورالعمل‌های صادرشده توسط آن وزارتخانه درباره الزام عرضه و فروش محصولات زنجیره فولاد، کالاهای عرضه‌شده در بورس کالا که خریدار ندارد تعیین‌تکلیف نشده که این موضوع مشکلات عدیده‌ای برای تولیدکنندگان ایجاد و شرکت‌های تولیدی را با مشکل کمبود نقدینگی و عدم امکان پرداخت مطالبات تامین‌کنندگان و حتی حقوق دستمزد کارکنان خود مواجه می‌کند.»

شورای آهن و فولاد در این نامه اضافه کرده است: «متاسفانه بعضا به‌دلیل نبود شناخت لازم از پیچیدگی‌های صادرات محصولات فولادی (نیمه‌نهایی و نهایی) در پاسخ به این سوال که تولیدکنندگان با کالای مازاد بر تقاضای بورس کالا چه کنند، صادرات را به‌عنوان مشکل پیشنهاد می‌دهند و تاکید می‌کنند فروش خارج از بورس غیرقانونی و ممنوع است!»

در بخش دیگری از نامه شورای آهن و فولاد به وزیر صنعت، معدن و تجارت آمده است: «چنانچه به‌طور فوری راهکاری برای فروش خارج از بورس به‌صورت توافقی بین تولیدکننده و اشخاص حقیقی و حقوقی که به‌دلایل متعدد امکان خرید از بورس را ندارند، ارائه نشود (با ثبت در سامانه تجارت) تولیدکنندگان که در شرایط دشوار کنونی باوجود محدودیت در مصرف گاز سعی دارند تولید را در حد ممکن حفظ کنند، ناچار به کاهش تولید و پذیرش ناخواسته تبعات سوء آن خواهند بود.»

رؤسای تشکل‌های زنجیره فولاد در پایان این نامه اعلام آمادگی کرده‌اند پیشنهادات خود درباره سایر محصولات زنجیره فولاد را در اسرع وقت برای وزارت صنعت، معدن و تجارت ارسال کنند.

شایان‌ذکر است شورای آهن و فولاد ایران، یک شورای مشورتی است که هماهنگی بین حلقه‌های گوناگون زنجیره آهن و فولاد را برعهده دارد تا از این طریق صدای واحدی از این زنجیره در مسائل مختلف مربوط به سیاست‌گذاری و تنظیم بازار شنیده شود.

این شورا متشکل از انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، انجمن سنگ آهن ایران و انجمن نوردکاران فولادی ایران در ۱۳ شهریور امسال و پس از برگزاری چند نشست در انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران فصل جدید فعالیت خود را آغاز کرده و بنا به وعده مسئولان دولتی، این شورا یکی از مولفه‌های اصلی سیاست‌گذاری در زنجیره آهن و فولاد خواهد بود. در نتیجه انتظار می‌رود پیشنهادات مطرح‌شده از سوی این تشکل موردتوجه مدیران و سیاست‌گذاران قرار گیرد.

مقرراتی که تنها روی کاغذ موثرند

«روزگارمعدن» برای بررسی نامه شورای آهن و فولاد و درخواست این تشکل از وزیر صنعت، معدن و تجارت مبنی بر فروش توافقی عرضه‌های معامله‌نشده بورس کالا با سعید عسکرزاده، دبیر انجمن تولیدکنندگان سنگ‌آهن گفت‌وگو کرده است.

◉ چندی پیش شورای آهن و فولاد در مکاتبه‌ای رسمی با وزیر صنعت، معدن و تجارت خواستار اتخاذ راهکاری برای فروش توافقی خارج از بورس محصولاتی شد که در بورس کالا عرضه‌شده اما مورد معامله قرار نگرفته‌اند. این درخواست به چه دلیلی مطرح شده است؟

میزان تولید در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد کشور متفاوت است. تولید در برخی از حلقه‌های این زنجیره به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود و در حلقه‌هایی هم تولید داخلی محصولات، کفاف نیاز بازار را نمی‌دهد. این چالش به‌ویژه در هفته‌های گذشته و به‌دنبال محدودیت در تامین انرژی فولادسازان شدت گرفته است؛ تا جایی که شاهد رشد قابل‌توجه بهای آهن اسفنجی و به‌دنبال آن شمش فولاد در رینگ معاملاتی بورس کالا بوده‌ایم. در چنین شرایطی سیاست‌گذاران امر با هدف تنظیم بازار اقدام به وضع محدودیت در فرآیند خرید آهن اسفنجی کردند و در نهایت بورس کالا، خرید آهن اسفنجی توسط شرکت‌های بازرگانی را ممنوع کرد. در ادامه بورس کالا طی ابلاغیه‌ای اعلام کرد از دوشنبه، ۵ دی تا اطلاع ثانوی تنها مشتریانی که از طریق سامانه بهین‌یاب وزارت صنعت، معدن و تجارت به بورس کالا معرفی می‌شوند، مجاز به خریداری شمش فولادی (بلوم و بیلت) خواهند بود. بدین ترتیب، شرکت‌های بازرگانی تا اطلاع ثانوی مجاز به خرید شمش در بورس کالا نیستند. البته محدودیت یادشده به فروش آهن اسفنجی و شمش محدود نشده است؛ تا جایی که در حال حاضر شاهد وضع محدودیت بر روند فروش سایر محصولات حلقه‌های این زنجیره از جمله کنسانتره و گندله نیز هستیم.

در چنین شرایطی بخشی از عرضه‌های محصولات تولیدشده در حلقه‌های نخست زنجیره فولاد کشور بدون مشتری می‌ماند؛ بنابراین شورای آهن و فولاد ایران یعنی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، انجمن سنگ آهن ایران و انجمن نوردکاران فولادی ایران در نامه‌ای خطاب به وزیر صنعت، معدن و تجارت خواستار فروش توافقی عرضه‌های معامله‌نشده بورس کالا شدند.

◉ نبود مشتری برای محصولات تولیدشده در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد، چه تبعاتی دارد؟

میزان تولید در برخی از حلقه‌های زنجیره فولاد کشور تا ۲ برابر نیاز داخلی به این محصولات برآورد می‌شود؛ بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که سیاست‌های نهادهای بالادست زنجیره فولاد، بی‌توجه به شرایط واقعی تولید اتخاذ شده‌اند. راه‌حل‌های انتزاعی مطرح‌شده برای حل مشکلات زنجیره فولاد کشور، تنها روی کاغذ جواب می‌دهند و همین تصمیمات غیرکارشناسی ضربه جدی به منافع معدنکاران و فعالان حوزه معدن و صنایع وابسته به آن وارد می‌کند.

باوجود تولید ۲ برابری برخی محصولات فولادی در مقایسه با مصرف داخلی، در هیچ یک از دستورالعمل‌های صادره توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت درباره الزام عرضه و فروش محصولات زنجیره فولاد، محصولاتی که خریدار ندارند، تعیین‌تکلیف نشده‌اند. در چنین موقعیتی اگر محصولی عرضه و خریداری برای آن وجود نداشته باشد، تولیدکننده بلاتکلیف می‌ماند. بسیاری از تولیدکنندگان از توان صادرات برخوردار نیستند؛ در نتیجه از پس تامین نقدینگی موردنیاز خود بر نخواهند آمد.

علاوه بر این باید تاکید کرد صادرات دارای پیچیدگی‌های خاص خود است و پول حاصل از آن نیز به‌سرعت بازنمی‌گردد. فرآیند فروش و بازگشت ارز صادراتی نزدیک ۳ ماه زمان می‌برد که در چنین شرایطی برخی تولیدکنندگان ترجیح می‌دهند محصول خود را به بازرگانان بفروشند تا نقدینگی موردنیاز خود را در کوتاه‌ترین زمان ممکن تامین کنند.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که میان فعالیت بازرگانان با دلالان تفاوت فراوانی وجود دارد. بازرگان دلالی نمی‌کند، بلکه حکم سرمایه‌گذاری را دارد که بخشی از نقدینگی موردنیاز صنایع را تامین می‌کند؛ در نتیجه فعالیت بازرگانان در نهایت منتهی به ناهنجاری در بازار نخواهد شد.

◉ الزام به عرضه محصولات تولیدشده در بورس کالا را چطور ارزیابی می‌کنید؟

بورس کالا می‌تواند بستری شفاف برای تقابل میان عرضه و تقاضای محصولات مختلف باشد. چنانچه تولیدکنندگان موظف به عرضه تمامی محصولات خود از این بستر شوند، کشف نرخ در فضایی عادلانه ممکن می‌شود. با این وجود انتظار می‌رود امکان خرید برای محصولات یادشده در این زنجیره نه‌تنها برای تولیدکنندگان که برای بازرگانان نیز فراهم شود.

در دنیای کنونی که بسیاری از تولیدکنندگان توانسته‌اند ذخیره انبارهای کالایی خود را به صفر برسانند، بیش از اندازه کالا در انبار تولیدکنندگان نه‌تنها هیچ نتیجه‌ای ندارد، بلکه فشار مضاعف مالی را به صنعتگران تحمیل می‌کند. علاوه بر این نگهداری طولانی‌مدت محصولات یادشده نه‌تنها نتیجه‌بخش نیست، بلکه از کیفیت کالاهای انبارشده نیز می‌کاهد.

راهکارهایی که نتیجه‌بخش نیستند

برای بررسی اثرات چالش‌های ناشی از سیاست‌گذاری غلط وزارت صنعت، معدن و تجارت و تاثیر آن بر عملکرد فولادسازان کشور با رضا شهرستانی، فعال صنعت فولاد گفت‌وگو کرده‌ایم. متن کامل گفت‌وگوی «روزگارمعدن» با این عضو انجمن تولیدکنندگان فولاد را در ادامه می‌خوانید.

◉ در هفته‌های اخیر شاهد کمبود آهن اسفنجی در بازار و به‌دنبال آن رشد قابل‌توجه بهای این محصول بوده‌ایم. این کمبود از چه دلایلی نشأت می‌گیرد؟

نگاه کلی به فرآیند توسعه زنجیره فولاد کشور حکایت از آن دارد که در طول سال‌های اخیر و تحت تاثیر توسعه اشتباه، توازن از این زنجیره رخت بربسته است. در چنین شرایطی، در حالی که میزان تولید در برخی از حلقه‌های زنجیره تا ۲ برابر نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود، ظرفیت تولید برخی محصولات به‌سختی نیاز بازار را تامین می‌کند. آهن اسفنجی به‌عنوان ماده اولیه اصلی تولید شمش فولاد کشور یکی از همان حلقه‌هایی است که با محدودیت تولید روبه‌رو است. تولید آهن اسفنجی با کمک گاز به‌عنوان خوراک و سوخت ممکن است، اما باتوجه به ناترازی تولید و مصرف گاز کشور و شدت گرفتن این کمبود در سال‌های اخیر، تولید در واحدهای احیا در زمستان به‌شدت محدود می‌شود و در نتیجه شاهد رشد قابل‌توجه بهای آهن اسفنجی در هفته‌های گذشته و به‌دنبال آن ایجاد خلل در سایر حلقه‌های این زنجیره بودیم.

◉ راهکارهای مطرح‌شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت برای تنظیم بازار فولاد را چطور ارزیابی می‌کنید؟

در شرایطی که بازار داخلی با کمبود قابل‌توجه مواد اولیه روبه‌رو است، الزام به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولاتی همچون آهن اسفنجی در بازار داخلی، سیاستی صحیح به‌نظر می‌رسد. در واقع انتظار می‌رود محصولات تولیدشده در این زنجیره ابتدا نیاز بازار داخل را تامین کنند و مابقی صادر شوند؛ به‌ویژه آنکه در حال حاضر تولید محصول حاصل از فرآیند احیا به گلوگاه اصلی توسعه فولادسازی کشور بدل شده است.

در مجموع وضع مداوم قوانین و مقررات ازسوی وزارت صنعت، معدن و تجارت یا سایر نهادهای تصمیم‌گیر، نه‌تنها مثبت ارزیابی نمی‌شود، بلکه امکان برنامه‌ریزی برای آینده را از فعالان این زنجیره سلب می‌کند؛ بنابراین تجدیدنظر در روند سیاست‌گذاری‌های روزانه و تغییر مداوم استراتژی‌های تولید فولاد کشور ضروری به‌نظر می‌رسد.

◉ راهکار صحیح برای تنظیم بازار فولاد کشور و گذر از تغییرات روزمره قوانین و مقررات در این بخش را چه می‌دانید؟

الزام و دستور به تولیدکنندگان یا اقتصاد نه‌تنها نتیجه‌بخش نیست، بلکه فشار مضاعفی را به صنایع کشور تحمیل می‌کند. تداوم تولید به‌منزله فروش یک محصول در بازار داخلی یا خارجی است. فروش در بازار داخلی از مزیت‌هایی برای تولیدکنندگان برخوردار است؛ ازجمله آنکه نیازی به تحمیل هزینه جابه‌جایی بار ندارد. علاوه بر این حضور در بازار صادراتی زمان‌بر و هزینه‌بر است. همچنین بسیاری از تولیدکنندگان کوچک یا متوسط امکان حضور در بازار رقابت جهانی را ندارند و بازار رقابت جهانی نیز توان پذیرش تمام محصولات فولادی کشور را ندارد. بنابراین از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود ضمن فراهم آوردن شرایطی منصفانه، به تولیدکنندگان برای فروش محصولات خود در بازار داخلی یا صادراتی، حق انتخاب بدهند. در چنین شرایطی می‌توان به تنظیم سهل‌تر بازار فولاد امید داشت، اما تغییر مداوم قوانین و مقررات نه‌تنها نتیجه‌بخش نیست، بلکه بار مضاعفی را به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌کند.

توقف تولید در برخی واحدها تولید آهن‌اسفنجی

یک کارشناس صنعت فولاد گفت: قطعی گاز در ایام سرد سال یکی از معضلات کشور در چند سال اخیر است که سال به سال هم وخیم‌تر می‌شود و به جای حل این بحران تنها با هشدارهای صرفه‌جویی مواجه هستیم.

محمد جواد عطایی در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به آسیب صنعت فولاد از چالش انرژی در فصول مختلف سال، اظهار کرد: صنایع فولادی یکی از اصلی‌ترین واحدهای تولیدی است که با شروع فصل زمستان دچار این بحران شده و با محدودیت مصرف یا قطعی گاز به‌ناچار تولیدات خود را متوقف می‌کنند.

وی گفت: با آغاز فصل سرما یکی از کارخانه‌هایی که با قطعی گاز مواجه می‌شود، واحدهای تولیدی آهن اسفنجی

است به گونه‌ای که قطعی گاز به توقف تولید آهن اسفنجی برخی از واحدها منجر شده است.

عطایی افزود: بیشترین افت فشار به شرکت‌هایی اختصاص دارد که از خطوط لوله گاز شمال شرق کشور استفاده می‌کنند. به همین دلیل، بیشترین قطعی گاز در شرکت‌های این منطقه بیش از سایر نقاط کشور است.

به گفته این فعال فولادی قطعی گاز صنایع فولادی معمولا بدون هماهنگی اتفاق می‌افتد؛ با توقف تولید آهن‌اسفنجی، برخی واحدهای فولادسازی نیز به ناچار تولیداتشان متوقف می‌شود و طبق تجربه سال‌های گذشته به نظر می‌رسد این روند تا پایان سال نیز تداوم داشته باشد.

وی با تأکید بر اینکه محدودیت مصرف گاز خواه ناخواه آثار و صدمات جبران‌ناپذیری به همراه دارد، تصریح کرد: توقف تولید فولاد به کاهش چشمگیر سود تولیدکنندگان منجر می‌شود، همچنین قیمتگذاری دستوری دولت در کنار افت بازار جهانی فولاد، به ورشکستگی برخی از این واحدهای تولیدی خواهد انجامید. این کارشناس صنعت فولاد بیان کرد: ضروری است دولت هرچه زودتر زمینه بهبود و ترمیم مشکل کمبود انرژی را فراهم کند و انرژی گاز و برق را که اساس تولید فولاد است، در دسترس این واحدهای فولادی قرار دهد تا دستکم این واحدها بتوانند هزینه‌های خود را تأمین کنند؛ در این صورت است که دولت می‌تواند به دنبال اخذ مالیات سبز از این واحدها باشد.

وی با توصیه‌ای به دولت به منظور تلاش برای رفع مشکلات صنعت فولاد، گفت: فولاد و صنایع معدنی از جمله بخش‌های مهم و اثرگذار اقتصاد ایران هستند که در شرایط سخت و دشوار کنونی، می‌توانند باری جدی به لحاظ تامین ارز مورد نیاز از دوش کشور بردارند.

یادداشت

ضرورت اجرای مصوبات در بستری شفاف

علی‌محمد ابویی مهریزی
فعال صنعت فولاد

فولاد در رده صنایع استراتژیک کشور قرار دارد که از اثرگذاری بالایی بر اقتصاد برخوردار است. این صنعت سهم بسزایی از تولید ناخالص داخلی را بر عهده دارد، موقعیت‌های شغلی متعددی ایجاد کرده و باتوجه به صادرات قابل‌توجه آن، نقش مهمی در ارزآوری برای کشور دارد.

در چنین شرایطی انتظار می‌رود بهبود تولید در زنجیره فولاد کشور با هدف ارتقای شرایط اقتصادی کشور موردتوجه سیاست‌گذاران قرار گیرد. با این وجود نه‌تنها هدف یادشده محقق نمی‌شود، بلکه سیاست‌گذاری‌های کلان اقتصادی کشور و همچنین استراتژی‌های اتخاذشده ازسوی وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال‌های گذشته تاثیر منفی بسزایی بر عملکرد فعالان زنجیره فولاد کشور گذاشته است.

وزارت صنعت، معدن و تجارت در ماه‌های ابتدایی امسال اقدام به وضع عوارض صادراتی روی فروش خارجی محصولات بخش معدن و صنایع معدنی کرد. این سیاست در حوزه فولاد و محصولات فولادی نیز اجرایی شد. سیاست یادشده در زمان طلایی صادرات اجرا شد و زمینه از دست رفتن بازارهای فروش خارجی را فراهم کرد. علاوه بر این اعتبار فروش تولیدکنندگان و صادرکنندگان ایرانی به‌دلیل بدقولی و تغییر در شرایط فروش آنها از میان رفت، این در حالی است که اعتبار مهم‌ترین لازمه حضور یک تولیدکننده در بازار جهانی است و نمی‌توان به‌سادگی از کنار آن گذشت و آن را نادیده گرفت.

صنعت فولاد ایران با تکیه‌بر ذخایر سنگ آهن و همچنین منابع انرژی بناشده و توسعه‌یافته است. بر همین اساس نیز می‌توان این‌طور ادعا کرد که تولیدکنندگان فولاد از امتیازات ویژه‌ای برای تداوم فعالیت صنعتی خود برخوردارند. در چنین شرایطی قیمت‌گذاری پایه فولاد در رینگ معاملاتی بورس کالا براساس قیمت دلار انجام می‌شود. حال این سوال پیش می‌آید که مگر تولیدکنندگان فولاد دستمزد نیروی انسانی را به دلار پرداخت می‌کنند که محصولات خود را به دلار به فروش می‌رسانند؟

حمایت از تولید داخلی و اعطای امتیازاتی همچون منابع ارزان انرژی و مواد اولیه به صنعتگران با هدف رونق تولید و همچنین حمایت از مصرف‌کنندگان نهایی اجرایی می‌شود، با این وجود در حال حاضر سود حاصل از چنین اقداماتی تنها به جیب تولیدکنندگان در حلقه‌های بالادستی این زنجیره می‌رود.

در چنین شرایطی عرضه فولاد و محصولات فولادی در بورس کالا حتی بالاتر از نیاز بازار داخلی، مانع تنظیم تقاضا برای گرانفروشی فولاد است. کما اینکه در سال‌های گذشته بارها شاهد مدیریت عرضه فولاد و گرانفروشی آن در بازار داخلی بوده‌ایم؛ بنابراین هر نوع الزامی برای عرضه حداکثری این محصولات در بستری شفاف ضروری به‌نظر می‌رسد؛ به‌ویژه آنکه بسیاری از تولیدکنندگان بزرگ و عموما وابسته به دولت از اجرای قوانین و مقررات سر باز می‌زنند.

ایران در حال حاضر در رتبه دهم فولادسازان دنیا قرار گرفته است. علاوه بر این باتوجه به اینکه ظرفیت تولید فولاد کشور به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود، امکان ارتقای این رتبه نیز وجود دارد. البته نباید فراموش کرد که جایگاه صنعت فولاد ایران در بازار جهانی با کمک حمایت‌های دولت از این صنعت حاصل شده، اما شاهد فروش فولاد با قیمت‌های به‌مراتب بالاتر از نرخ‌های جهانی در بازار داخلی هستیم.

به‌عنوان‌مثال در حال حاضر ورق فولادی با قیمت مشابه قیمت فروش این محصول در منطقه سی‌آی‌اس یا چین در بازار داخلی به فروش می‌رسد، این در حالی است که چین واردکننده سنگ آهن و انرژی است. گرانفروشی فولاد و محصولات فولادی در بازار داخلی فاقد توجیه است و انتظار می‌رود با آن برخورد شود.

اما سال‌های گذشته شاهد اعمال‌نفوذ تولیدکنندگان بالادستی و میانی زنجیره فولاد کشور بوده‌ایم. اعمال قدرت سلیقه‌ای و نفوذ برخی صنعتگران در نهایت به ضرر اقتصاد کشور و تمامی مردم تمام خواهد شد.

روزگار معدن

سه‌شنبه ● ۲۰ دی ۱۴۰۱ ● ۱۷ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ ● ۱۰ ژانویه ۲۰۲۳ ● سال پنجم ● شماره ۹۹۹

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر

فنی و هنری:
مهدی نجفی

نمایندگی دفتر اروپا:
چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی- کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰-نمابر: (داخلی-۱۰۴)-تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها: ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰-ایمیل‌سازمان‌آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
امورمشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶-توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

روی خط خبر

پیشنهادهایی برای جبران زیان وارده به صنایع در بودجه

رئیس اداره میزهای صنعت و رتبه‌بندی ناشران سازمان بورس گفت: در ارتباط با موضوع قیمت‌گذاری دستوری، خسارت ناشی از قطعی برق و گاز در صنایع، نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و... پیگیری لازم صورت پذیرفته و پیشنهاداتی از سمت سازمان بورس به‌منظور جبران زیان وارده به صنایع در بودجه سال ۱۴۰۲ ارائه شده است.

به گزارش ایرنا، امیر طایفه ابراهیمی با بیان اینکه اتخاذ تدابیر اجرایی لازم به منظور حمایت از حقوق سهامداران و سرمایه آنان یکی از وظایف سازمان بورس و اوراق بهادار است، افزود: سازمان بورس برای پر کردن خلأ تعامل میان سازمان با ارکان بازار سرمایه برگزاری میز صنایع با حضور فعال مدیران ارشد شرکت‌ها و صاحب نظران صنایع را از ابتدای سال ۱۴۰۰ در دستور کار خود قرار داد.

وی با بیان اینکه تاکنون ۱۱ میز صنعت برگزار شده است، گفت: میزهای صنعت، فرصت مغتنمی است تا مسائل، مشکلات و چالش‌های موجود در صنایع از طریق بازوهای نظارتی و ارتباطی سازمان بورس در قالب لایحه بودجه سنواتی، برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه یا مکاتبات با وزرای اقتصاد، نفت، صمت و... مطرح و تا برطرف شدن آنها از قابلیت پیگیری و بررسی برخوردار شود.

ابراهیمی با اشاره به میزهای صنعتی که تا انتهای امسال برگزار خواهد شد، عنوان کرد: سازمان بورس طی مدت یادشده، با برگزاری ۳ میز صنعت دیگر، بر اساس معضلات و مشکلاتی که در ارتباط با صنایع بورسی وجود دارد، تا حصول نتیجه واقعی این نشست‌ها را در دستور کار خود قرار داده است. بر همین اساس، میز صنعت خودرو و ساخت قطعات (بخش دوم) و میز صنعت بانک و موسسات اعتباری از جمله میزهای صنعتی است که تا پایان امسال برگزار خواهد شد.

رئیس اداره میزهای صنعت و رتبه‌بندی ناشران سازمان بورس با بیان اینکه افزون بر بررسی وضعیت صنعت مطرح شده در نشست‌های میز صنعت، مسائل و مشکلات صنایع از زبان مدیران ارشد هر صنعت مطرح می‌شود، گفت: برای نمونه در میز صنعت مواد و محصولات دارویی، مشکلاتی همچون تامین نقدینگی به دلیل سیاست حذف ارز ترجیحی و عدم تناسب بین افزایش نرخ تمام شده با مجوز افزایش نرخ صادره توسط وزارت بهداشت، دوره وصول مطالبات بالا در صنعت دارو و پخش و استنکاف سیستم بانکی از اعطای تسهیلات بانکی مطابق با تعهدات آنها مطرح شد.

وی ادامه داد: کاهش میزان تولید و خسارت به ماشین‌آلات و تجهیزات در شرکت‌های صنعت فلزات اساسی در پی قطعی برق در تابستان و قطعی گاز در زمستان، محدودیت در صادرات محصولات، وضع عوارض و مالیات بر محصولات صادراتی، اختلاف ۳۹درصدی ارز نیما و توافقی، الزام فروش محصولات بر پایه نرخ نیما در بورس کالا، هزینه بالای حقوق دولتی نیز از جمله مشکلات مطرح شده در میز صنعت فلزات اساسی بوده است.

ابراهیمی پیگیری جدی حل موضوع قیمت‌گذاری دستوری در صنایع خودرو و ساخت قطعات را از جمله نتایج میز صنعت برشمرد و تصریح کرد: نظام نرخ‌گذاری و دستورالعمل قیمت‌گذاری مواد خام و فراورده‌های نفتی که وزارت نفت طی مردادماه جاری به شرکت‌های پالایشی ابلاغ کرد و عرضه سیمان در بورس کالا از جمله نتایج میزهای صنعت برگزار شده است.

این مقام مسئول در سازمان بورس ادامه داد: در ارتباط با موضوع قیمت‌گذاری دستوری، خسارت ناشی از قطعی برق و گاز در صنایع، نرخ خوراک پتروشیمی‌ها، مطالبات شرکت‌های نیروگاهی و پتروشیمی‌ها و... پیگیری لازم صورت پذیرفته و پیشنهاداتی از سمت سازمان بورس به‌منظور جبران زیان وارده به صنایع در بودجه سال ۱۴۰۲ ارائه شده است.

عبور پرداخت سود سنواتی سهامداران از ۵۴۰۰ میلیارد تومان

شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه اعلام کرد: پرداخت سود سنواتی از ابتدای امسال تا نیمه نخست دی ماه از طریق سامانه جامع اطلاعات مشتریان (سجام) از پنج‌هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان عبور کرد.

به گزارش ایرنا از شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه (سمات)، اطلاعات منتشر شده درباره جزییات واریز مطالبات سنواتی سهامداران نشان می‌دهد که تا نیمه نخست دی ماه ۲۷۲ ناشر، سود سنواتی ۳۰ میلیون و ۶۴۳ هزار و ۲۸۷ سهامدار که شامل پنج‌هزار و ۴۴۹ میلیارد و ۵۸۷ میلیون و ۴۶۲ هزار تومان می‌شود، از طریق سامانه سجام واریز شده است.

از سویی دیگر، از ابتدای امسال تا نیمه دی ماه ۴۰۰ ناشر، سود جاری ۵۲ میلیون و ۴۷۳ هزار و ۹۰۹ سهامدار را که شامل ۵۴ هزار و ۶۳۱ میلیارد و ۳۷۵ میلیون و ۷۸۹ هزار و ۶۶۶ تومان می‌شود را با استفاده از سامانه جامع اطلاعات مشتریان (سجام) پرداخت کرده‌اند.

سجام یک سامانه زیرساختی برای شناسایی مشتریان به‌منظور ورود به باشگاه بزرگ بازار سرمایه ایران است که همه فعالان این بازار اعم از سرمایه‌گذاران، مشتریان و مدیران نهادها در این سامانه، فقط یک بار برای همیشه اطلاعات خود را در آن ثبت خواهند کرد و پس از احراز هویت حضوری و غیرحضوری قادر به دریافت خدمات مبتنی بر داده‌های تایید شده خواهند بود.

بر اساس این گزارش، از طریق این سامانه اطلاعات هویتی، شماره حساب، شماره موبایل، آدرس الکترونیکی و اقامت دایمی فرد ثبت می‌شود و از آن به بعد هیچ نهاد مالی نیازی به دریافت مجدد اطلاعات آن سهامدار را ندارد.

سیگنال موثر برای گروه‌های صادرات محور

گروه معدن

در حالی که شاخص نزدیک ناحیه مقاومتی است فاکتورهایی از جمله تثبیت نرخ سود بانکی، انکار تثبیت نرخ ارز نیمایی توسط وزیر اقتصاد و بازگشت دلار آزاد به بالای ۴۰ هزار تومان عامل رشد بورس شد.

■ دلار محرک بورس است

رضا روحی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با تحلیل بازار ضمن اشاره به اینکه بازار سرمایه با محرک دلار فعلا صعودی خواهد بود، گفت: به نظر می‌رسد شاخص کل بورس تا محدوده یک میلیون و ۸۰۰ هزار واحد رشد خواهد کرد، چراکه نخستین تغییر مثبت یعنی بهبود اعتماد آسیب دیده عمومی بازار سرمایه اتفاق افتاده و نشان می‌دهد که از شرایط نزولی خود خارج شده است. وی با بیان اینکه سهامداران دیگر تحت تاثیر هر خبری سهام خود را عرضه نمی‌کنند، افزود: پیش از این هر خبر منفی باعث ریزش بورس می‌شد اما الان دیگر این اتفاق نمی‌افتد، هرچند بسیاری از صندوق‌های سرمایه‌گذاری و... که بخشی از پول خود را به صورت اوراق دارند هنوز وارد بازار نشده‌اند و کمی تردید در سرمایه‌گذاران وجود دارد که با ادامه روند صعودی بازار در نقطه بالاتری از سطح شاخص این تردیدها از بین می‌رود و پول‌های جدید را وارد بازار می‌کنند. وی افزود: از طرف دیگر افزایش حد نصاب سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری در سهام به ۲۵ درصد رسیده که محرک خوبی برای بازار سرمایه است، چراکه قبلا ترس ناشی از بحران صندوق سرمایه‌گذاری وجود داشت و این ترس در حال کمرنگ شدن است. روحی با بیان اینکه در شرایط کنونی نرخ ۴۰ هزار تومانی دلار منطبق با واقعیت‌های اقتصادی کشور است، اظهار کرد: همین مسئله می‌تواند روی بورس تاثیر بگذارد، تصریح کرد: باید توجه داشت که بازار سهام هنوز کاملا به دلار ۴۰ هزار تومانی واکنش نشان نداده و این رشد تحت تاثیر تورم و عقب ماندگی از سایر بازارها اتفاق افتاده است، به همین دلیل افت نرخ دلار تا ۳۶ هزار تومان هم نمی‌تواند روی وضعیت بازار سهام تاثیر بسزایی داشته باشد. وی او با بیان اینکه درحال‌حاضر جزییات بندهای بودجه اطلاع رسانی نشده، اما تغییر شگرفی در بودجه سال ۱۴۰۲ در مولفه‌ها و متغیرهای اقتصادی نخواهیم داشت، تصریح کرد: تحرکات بازار بعد از اعلام نرخ ۲۸۵۰۰ تومانی سامانه نیما توسط رئیس جدید بانک مرکزی و افت نرخ دلار تا محدوده ۳۹ هزار تومان سبب اصلاح جزئی سهام‌های دلاری شد اما مجدد نرخ ارز به بالای ۴۰ هزار تومان برگشت و از این حیث تهدیدی برای بازار نخواهد بود.

وی تصریح کرد: بازار منتظر گزارش‌های ۹ ماهه شرکت‌ها است و می‌تواند تکلیف بازار را تا حد زیادی روشن کند اما تا زمانی که این گزارش‌ها ارائه نشود هنوز شک و تردید نسبت به وضعیت بنیادی شرکت‌ها وجود دارد، به ویژه گروه‌های همچون فلزات، پالایشی‌ها و پتروشیمی‌ها وضعیت بنیادی خود را در این گزارش‌ها نشان می‌دهند.

وی با نگاهی به وضعیت سایر گروه‌های بازار گفت: گروه بانکی همچنان مورد توجه سهامداران هستند و سه نماد بزرگ بانکی همچون وبملت، وتجارت و وبصادر به دلیل ماهیت دولتی که دارند حقوقی این بانک‌ها همپای بازار عمل نکرده‌اند اما این مسئله متناسب با شرایط کلی بازار تغییر می‌کند.

همچنین حمل‌ونقلی‌ها وضعیت خوبی دارند و برخی نمادها همچون حکشتی ارزنده هستند به طوری که این سهم می‌تواند تا ۳۰ درصد دیگر هم رشد داشته باشد و برخی نمادها کوچک این گروه هم رشد چندانی نداشته‌اند و جزو جاماندگان بازار محسوب می‌شوند.

عکس: آیدا فریدی

■ دو رکن اثرگذار بر بورس

یکی از مهم‌ترین عواملی که روی بازار سرمایه تاثیرگذاشته نرخ ارز نیمایی بوده، هرچند رئیس کل بانک مرکزی در ابتدای روی کار آمدن تاکید کرد که نرخ این ارز یکسال تثبیت خواهد شد و بعد معاون اول رئیس‌جمهوری روی تثبیت دو ساله آن تاکید کرد، وزیر اقتصاد در ابتدای هفته جاری اعلام کرد که نرخ ارز نیمایی تثبیت خواهد شد، اما ثابت نخواهد ماند همین مسئله روی بازار تاثیر گذاشت و بسیاری از نمادهای صادرات محور مثبت شدند. شهیر محمدنیا، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با تحلیل بازار با اشاره به اینکه صحبت وزیر اقتصاد درباره عدم ثابت مانده نرخ ارز نیمایی باعث شد تا گروه‌های صادراتی با تقاضای بالایی روبه‌رو شوند و روزهای یکشنبه و دوشنبه سبز پوش شوند، اظهار کرد: در شرایط کنونی بازار مقاومت یک میلیون و ۶۷۰ هزار واحد را پیش رو دارد و با توجه به اینکه تا این سطح هیچ مقاومتی ندارد به نظر می‌رسد روز سه شنبه بازار مثبت باشد و حجم معاملات هم بالا باشد. وی با بیان اینکه از دیگر عواملی که در بازار موثر بوده نرخ سود بانکی است، تصریح کرد: تثبیت نرخ گواهی سپرده روی ۲۳ درصد و همچنین ممنوعیت سپرده گیری بانک‌ها بالاتر از نرخ‌های مصوب قبلی باعث شد تا بورس به این خبر واکنش مثبت نشان دهد و شاهد افزایش تقاضای بازار در ابتدای هفته جاری باشیم.

■ روند صعودی بورس در گرو تداوم ارزش معاملات بالا

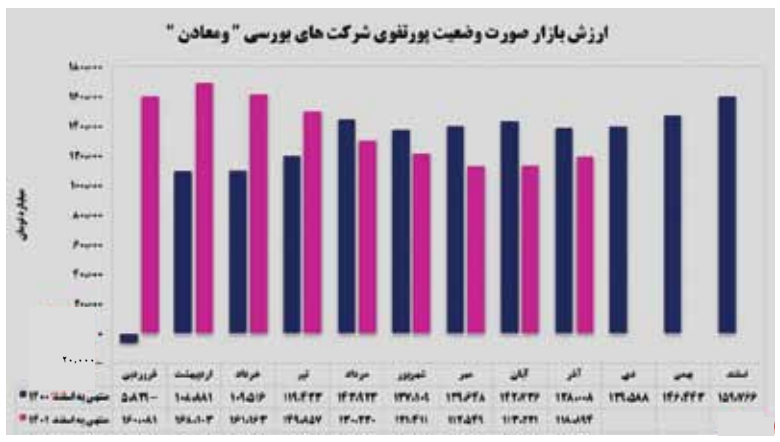

محمد غفوری، کارشناس بازار سرمایه گفت: تداوم ارزش معاملات در محدوده ۸ تا ۱۰ هزار میلیارد تومان، می‌تواند نویدبخش ثبات شرایط مثبت و ادامه روند صعودی در بازار باشد. وی در خصوص وضعیت بازار بورس و همچنین عوامل مؤثر بر روند آن، اظهارکرد: بازار سرمایه بعد از گذراندن یک دوره سر سخت رکودی، در این چند وقت جانی دوباره به خود گرفته است. وی افزود: رشد نقدینگی و پایه پولی باعث شده است که شوک جدیدی از انتظارات تورمی را در جامعه شاهد باشیم، نقدینگی که بازارهای موازی را مورد هدف قرار داده و بازار سرمایه هم از این موضوع بی‌تأثیر نبوده است. این کارشناس بازار سرمایه با توجه به محدوده مهم شاخص، ابرازکرد: بازار در محدوده‌های مهمی قرار دارد و طی دو سال اخیر هر باری که بازار وارد این محدوده‌ها شده است شاهد تغییر روند و ریجکت بازار از وضعیت مثبت به وضعیت منفی بوده‌ایم و مهم‌ترین موضوعی که باید بررسی شود بحث ارزش معاملات و تداوم آن است که هر سرمایه‌گذاری برای ورود به بازار سرمایه باید مدنظر قرار دهد. غفوری همچنین در ادامه بیان کرد: بحث تعیین نرخ خوراک صنایع پتروشیمی را به عنوان ریسک این صنعت می‌توان در نظر گرفت و هر تصمیمی که در رابطه با افزایش و یا کاهش این نرخ گرفته شود می‌تواند حاشیه سود این صنایع را مورد هدف قرار دهد. این تحلیلگر بازارهای مالی با عنوان کردن بحث تثبیت نرخ ارز نیما، تصریح کرد: تثبیت نرخ ارز نیما که با ورود رئیس جدید بانک مرکزی گرفته شد در یک محدوده مشخص بود که با توجه به شکاف بالای بین ارز نیما و نرخ دلار بازار آزاد، این سیاست تا حدودی در بازار پیشخور شده و این موضوع نمی‌تواند در آینده تداوم بالایی را داشته باشد. غفوری با تأکید بر اینکه نکته مثبت این روزها تداوم ارزش معاملات در محدوده ۸ تا ۱۰ هزار میلیارد تومانی است، خاطرنشان کرد: این تداوم ارزش معاملات می‌تواند نوید بخش ثبات شرایط مثبت در بازار باشد که این موضوع عامل مهمی است که سرمایه‌گذاران باید به آن توجه داشته باشند، با تثبیت در این محدوده می‌توانیم شاهد ادامه روند و روزهای خوب برای بازار سرمایه باشیم.

عملکرد قابل قبول «ومعادن»

بیشترین تمرکز «ومعادن» در نهمین ماه از امسال مربوط به سرمایه‌گذاری در شرکت‌های بورسی بود که بهای تمام‌شده آن بالغبر ۱۴ هزار میلیارد تومان شناسایی شد، این میزان سرمایه‌گذاری در مقایسه با سال مالی گذشته ۲۲ درصد افزایش را به دنبال داشت. به گزارش بورس نیوز، شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات در گزارش فعالیت ماهانه آذرماه سال ۱۴۰۱ توانست مجموع بهای تمام‌شده سرمایه‌گذاری‌های خود را مبلغی بالغبر ۲۰ هزار میلیارد تومان شناسایی کند، این سرمایه‌گذاری‌ها حاصل از سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه و خارج از بازار سهام شکل گرفت. بهای تمام‌شده برای خرید سهام در این شرکت سرمایه‌گذاری با افزایش ۵ هزار میلیارد تومانی روبه‌رو بود و این افزایش سرمایه‌گذاری نسبت به دوره مشابه سال گذشته ۳۳ درصد رشد را به همراه داشته است.

نام شرکت	نام نماد	مجموع بهای تمام شده سرمایه گذاری ها (هزار میلیارد تومان)		درصد تغییرات
		منتهی به آذر ماه ۱۴۰۱	منتهی به آذرماه ۱۴۰۰	
سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات	ومعادن	۲۰	۱۵	٪۳۳
سرمایه ثبت‌شده (میلیارد تومان)	**دوره مالی**	**بهای تمام شده سرمایه گذاری غیر بورسی (هزار میلیارد تومان)**		**درصد تغییرات**
		منتهی به آذر ماه ۱۴۰۱	منتهی به آذر ماه ۱۴۰۰	
۸،۴۰۰	فعالیت ماهانه	۶۲	۳۷	٪۷۰

عمده‌ترین سرمایه‌گذاری که «ومعادن» در آذرماه انجام داد متعلق به سرمایه‌گذاری در بخش «استخراج کانه‌های فلزی» با ۱۰ هزار میلیارد تومان بود که تقریبا مانند ماه گذشته بود.

بهای تمام‌شده‌ای که «ومعادن» جهت سرمایه‌گذاری در شرکت‌های «غیر بورسی» پرداخت کرده بالغبر ۶ هزار و ۳۱۰ میلیارد تومان بود، میزان سرمایه‌گذاری در این حوزه نسبت به ماه گذشته ۱۱ درصد و نسبت به دوره مشابه سال گذشته نیز ۷۰ درصد افزایش پیدا کرده است.

لازم به ذکر است که بیشترین بهای تمام‌شده سرمایه‌گذاری «ومعادن» در شرکت‌های غیر بورسی همانند سرمایه‌گذاری در بازار سهام متعلق به بخش «استخراج کانه‌های فلزی» با ۲ هزار و ۳۱۱ میلیارد تومان بود که سهم ۴۷ درصدی از سرمایه‌گذاری را در اختیار گرفته است.

ارزش بازار سرمایه‌گذاری‌های «ومعادن» در بخش شرکت‌های «بورسی» مبلغی بالغبر ۱۱۸ هزار میلیارد تومان اعلام شد.

شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات در آذرماه توانست ارزش بازار ثبت شده‌ی پورتفوی‌های بورسی خود را نسبت به ۲ ماه گذشته افزایش دهد.

این شرکت در آذرماه در حوزه استخراج کانه‌های فلزی، ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی، فعالیت‌های کمکی به نهادهای مالی واسط، تجارت عمده فروشی به جز وسایل نقلیه موتور، سرمایه‌گذاری ها، فلزات اساسی و سایر صنایع سرمایه‌گذاری کرد.

تمرکز «هرمز» بر بازار صادراتی

درآمد صادراتی شرکت فولاد هرمزگان جنوب نسبت به ماه گذشته ۷۲ درصد رشد داشت. به گزارش بورس نیوز، شرکت فولاد هرمزگان جنوب در گزارش فعالیت ماهانه‌ای که در آذرماه امسال از فروش محصولات «اسلب، بریکت و آهک» شناسایی کرد برابر با مبلغ یک هزار و ۵۸۰ میلیارد تومان بود، «هرمز» از ابتدای سال مالی تا پایان آذرماه امسال نیز میزان درآمد تجمیعی این شرکت فولادی بالغبر ۱۴ هزار و ۱۵۲ میلیارد تومان به اطلاع سهامداران رسید. «هرمز» میزان درآمد عملیاتی که در آذرماه امسال از فروش محصولات خود به‌دست آورد مربوط به حضور این شرکت در بازار داخلی و صادراتی بود، بیشترین میزان درآمدی که فولاد هرمزگان جنوب در این دوره ماهانه شناسایی کرد متعلق به بازار داخل کشور بود که ۷۶ درصد از درآمد آذرماه را در برگرفته بود. درآمد صادراتی که فولاد هرمزگان جنوب در هشتمین ماه از امسال به ثبت رساند برابر با ۳۷۳ میلیارد تومان بود، هرمز برای هفتمین ماه متوالی در بازار صادراتی حضور خود را به ثبت رساند.

■ روند درآمدزایی «هرمز»

شرکت فولاد هرمزگان جنوب میزان درآمد عملیاتی که در آذرماه امسال از فروش محصولات خود به ثبت رساند با کاهش ۲۸ درصدی در مقایسه با ماه گذشته همراه بود اما؛ درآمد عملیاتی این شرکت فولادی در بازار خارجی با رشد ۷۲ درصدی در مقایسه با آبان ماه که ۲۱۷ میلیارد تومان به ثبت رسیده بود، مواجه شد. همان‌گونه که گفته شد هرمز در آذرماه میزان فروشی که از بازار صادراتی در کارنامه مالی خود شناسایی کرد برابر با ۳۷۳ میلیارد تومان بود، این شرکت فولادی در آذرماه سال گذشته میزان درآمدی را در این بازار کسب نکرده بود و این موضوع نکته قابل‌توجهی از درآمدزایی این شرکت است.

فولاد هرمزگان مقدار تولید خود را در این دوره ماهانه برابر با ۳۱۹ هزارتن اعلام کرد و از ابتدای سال مالی تا پایان آذرماه نیز ۲ میلیون و ۴۱۲ هزارتن محصول تولید کرد، بیشترین مقدار تولید هرمز در ۹ ماه گذشته متعلق به آهن اسفنجی و اسلب بود.

■ تفکیک درآمدزایی «هرمز»

«هرمز» در پایان آذرماه امسال بالغبر ۱۲۲ هزارتن از محصولات خود را در بازار داخل و خارج از کشور به فروش رساند که حجم عمده‌ای از این مقدار فروش متعلق به فروش محصول «اسلب» در بازار داخلی با ۹۰ هزارتن بود، فولاد هرمزگان جنوب در ۹ ماه سپری‌شده از سال مالی موفق به فروش ۹۸۵ هزارتن از محصولات خود شد.

عنوان پرفروش‌ترین محصول فولاد هرمزگان جنوب را در آذرماه محصول «اسلب (بازار داخلی)» با یک هزار و ۲۰۵ میلیارد تومان یدک می‌کشد، میزان درآمدی که از فروش این محصول در نهمین ماه از امسال به ثبت رسید ۷۶ درصد از درآمد ماهانه را به خود اختصاص داد، نرخ فروش این محصول با رشد ۵ درصدی به مبلغ ۱۳ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان در ازای هر تن رسید.

دیگر محصولات به فروش رسیده فولاد هرمزگان جنوب در آذرماه به ترتیب عبارتند از بریکت و آهک در بازار داخل کشور و در بازار صادراتی نیز تنها محصول «اسلب» به فروش رسید، نرخ فروش این محصول در بازار خارج از کشور ۱۱ میلیون و ۹۳۸ هزارتومان در ازای هر تن مورد معامله قرار گرفت.

